46ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 497 — 4. ՊՈԼԻՍ, 10/23 ԴԵԿՏ. 1902 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 23 ՐԱՄԱԶԱՆ 10 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎԵԼԷԼ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒՄ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթա Մեծ Փողոց, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی وسیاسی غزتەدر
صاحب امتیازی : اوحانس فرید
اداره‌سی : بابعالی جادەسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
	Ցարական Վճարման	
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 դ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Դրտաստանի համար	25 ֆր	13 ֆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տող 5 դրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՄԱՄՈՒԿՆԵՐԸ

(ԱՌԱՋԻՆ ՅՕԳՈՒՄԱԾ)

Ժողովրդային նախապաշարումներ կան, աւանդական նկատումներ, որոնք դարերու հոլովումին մէջ անգամ իրենց դարերը չեն անօսրացներ, միշտ վառ պահելով տարակուսելի գոյութիւնին։

Այս նախապաշարումներէն մէկն ալ մեր ընտանեկան բարքերուն մէջ հիւսուած է մամուկին շուրջը. բնականէն անօգուտ, ողոտտ այդ բազմոտանի միջատին նկատմամբ որ օրն ի բուն իր ոտանը կը ձգէ մաքուր սենեակներու անկիւնները, խնամուած դարակներու ներսն անգամ, երբ աւելը քանի մը օր չէ դպած այդ տեղերուն։

Գաւէ պառ, անկիւնէ անկիւն, ան, մամուկը՝ կ'ոնցնի կը դառնայ լարախոդացի մը ճարտարութիւնով նօրբ թելերու վրայէն, մինչեւ որ իր շուրջը չինէ թանձր ցանց մը՝ որուն վրայ փուչին ալ իր կարգին գայ իր ծածկոցը նետել ու ինք, այն ատեն, հանգիստ անդորը իր գերեզանց հաճոյքին մէջ, կը դառնայ ու կը դառնայ, իր ընկերակիցներուն հետ ընդարձակելու համար հիւսուածքը։

Այս պակերը կը գծուի ալքիս առլիւ ամէն անգամ որ խորհիլ փորձեմ մեր կղերականութեան վարած կեանքին և գործունէութեան վրայ, որոնց՝ սարդի զատային հետ ունեցած զուգակցութիւնը, անժխտելի նմանողութիւնով մը կը բարձրանայ։

Եւ այս զուգակցութիւնը՝ իրականին բրուտիւնը ա'լ աւելի կը պիտակէ նախապաշարումի պարագային մէջ. մեր համայնքին ունեցած մէկ նախապաշարումը, աւանդական ըմբռնումը որ կը փորձէ մաքրել կղերը իր սրդի ինկածութեան, անմաքրութեան մէջէն, հագցնելով անոր նուիրականութեան, յարգանքի զօր մը, ինչպէս մամուկին, հոգ չէ թէ ան, սա միջատին պէս, իր ընթացքով, իր կեանքովը ու աշխատանքով, աւելի մեկուսացնել, վնասե՛լ, աշխատի կրօնքին ու հաւատքին հնօրեայ օրբաղանութիւնը։

Կրօնքը ժողովուրդներու կեանքը ըլլալու տեսութենէն մեկնելով, կղերը կը գտնենք առաջնորդողը, սանձողը, հագեցնողը տիրապետողը ամբոխ ըսուած հոսանքին, որ իր հաւատքին կուրութեան և անկեղծութեան մէջ կ'ըմբռնայ շատ անգամ, իր հոգեւոր պետերուն, իրեն՝ երկինքին ճամբան ցուցնողներուն մոլոր ընթացքը մատնանշողներուն դէմ, արդարացնել ուզելով կարծես նոյն իսկ մեղապարը։

Այսօր ինչպէս բոլոր եկեղեցական պաշտօնէութեան, անանկ ալ մեր կղերին մէկ մասին ինկած, ծոյլ, կրօնքի հակառակ, իր խոստումները դրժող վիճակի մը մէջ գտնուիլը թուրքանական առածէ մը աւելի անժխտելի դարձած է կարծես, անոր համար որ, կրկնենք, մեր եկեղեցական պատասխանատու մարմինը թոյլ կը գտնուի յանցաւորները պատժելու մէջ։

* *

Անցնելով քարոզչական, առաջնորդական և ուրիշ եկեղեցական պաշտօնավարութիւններու վրայէն, մէկդի ձգելով պաշտօնի, գործի վրայ գրանուողը կղերը, ունինք անդին ճոյլ մը, ամբողջ հասարակութի'ւն մը պիտի ըսէի, եկեղեցական պաշտօնեաներու, զրոնք գաւառներու ամէն կողմը ցրուած մեր հարիւրաւոր վանքերուն խորունկը իրենց ծուլութեան, անգործութեան և մեղքերուն սարդի ոստայնը կը հիւսեն, առանց իրական օգուտ մը, առանց հաւատքի նեցուկ մը եղած ըլլալու իր համայնքին՝ որուն հացը կ'ուտեն, որուն ջուրը կը խմեն ու կը պահին։

Ծուլութիւնը, անհոգութիւնը իր բոլոր խաւային թանձրութիւնովը տարածուած է վանականներուն երակներուն մէջ, թոյնի մը պէս վարակելով ամբողջ մարմինին բոլոր հիւսուածները ալ, և մարդուկը, օրը երկու ժամ աղօթքով, իր հոգեկան պարտաւորութիւնը կատարողի խիղճի կատարեալ անդորրութեան մէջ, աշխատութեան ակզբունքը, բնութեան օրէնքը և նոյն իսկ կեա'նքը կը մարէ իր ներսը՝ որ ալ ժայռացած է ամէն մարդկային պարտականութեան համար։

Եթէ փորձէինք այսօր վիճակագրութիւն մը, մեր բոլոր վանքերուն հարատութեան, կալուածներուն և հողերուն մասին և զայն բաղդատելու ելլէինք ասկից չէ թէ 50 այլ 20–25 տարի առաջուանին հետ, ցաւագին իրողութիւն մը պիտի ցցուէր մեր առջեւ՝ քանի որ այդ բոլորին, կալուածներուն, գոյքերուն կամ հարստութեան գոնէ կէսն ալ չպիտի գտնէինք պատրաստ, որոնք ոտկոյտ բաղցած են մի'ս մինակ մատակարարութեան չգոյութենէն և վանականներուն անհոգութենէն։

Վանքին կալուածները հասոյթ չեն բերեր, որովհետեւ հոն բնակողը գիտնալով այն մեռածութիւնը որ կայ իր կալուածատէրին ներսը, չյօժարիր ամսական տալ և կը յամառի բնակիլ հոն, շատ անգամ ալ — եթէ մեծ ազա մը չէ — փորձելով իսկ գրաւել տունը կամ խանութը. և ապահով եղէք որ ան յաղոռած է իր այդ նպատակին մէջ չա՛ռ քիչ ժամանակուան մը մէջ։

Վանքին հողերը, այգիները, խուր, ամայի վիճակ մը հագած, կառքերը ճամբայ են չինած հոն, անցորդները կը կոխկռտեն, անձրեւները և արեւը կը կարծրացնեն զայն. որովհետեւ, վանականները իրենց անկողնին մէջ սէկ կողմէն միւսը դարձած ատենը անգամ չեն մտածեր մշակներ դնել հոն. ու եթէ մէկը իր արօրով կ'ակօսէ դեռ վանքին մէկ քանի արտերը, ան ալ իր շահին, ի'ր օգուտին համար է միայն, վանքը բաժին չունի այդ արդիւնքին մէջ որ իր հողէն է արտադրուած։

Վանքին գոյքերը կը հինանան, կը կտրին, կը փոշոտին. ոչ մէկը կը փորձէ զանոնք նորոգել, մաքրել, ու ասանկով եկեղեցիին օրբաղան անօթները, թանկագին կերպասները կը հինանան, կ'անարժէքնան, եթէ երբեք գողերը, նոյն իսկ ներսէն մէկը չէ անյայտացուցած զանոնք։

Նիւթական այս վնասներէն դուրս բարոյական, գրական վնասներն ալ անթիւ են։ Մեր վանքերը, իբր ուսանդապան ժողովրդային հարստութիւններու, իբր վստահելի կեդրոններ, իրենց մատենադարանները ունին, ուր դիզուած են շատ մը ձեռագիրներ, մագաղաթեայ կրօնական եւ գրական հին գիրքեր, որոնք փոշիներուն տակ, ցեցերու մէջ կը չքանան, ու ձեռք մը չգտնուիր որ զանոնք վար առնէ իրենց գո'ւցէ դարաւոր դիրքէն ու մաքրէ, կանոնաւորէ։

Այս դարուն մէջ ուր մագաղաթի կտոր մը հազարաւոր ոսկիներու կը փոխարկուի, ուր հին ձեռագիրի կտոր մը, ամէնէն մեծ թանգարաններուն մէջ իր տեղը ունի եւ բանասիրութիւնը, մարդկային պատմութեան ճշգրիտ եւ վաւերական գոյնը երեւան հանելու համար կեանքեր կը մաշեցնէ, սա ամէն հնութիւնները, բղիկ բղիկ, մէկ անկիւնէն միւսը կը նետուին մեր վանքերուն մէջ, առանց յարգանքի եւ նուիրականութեան գաղափարի գիտակցութեան, որուն իրաւո'ւնք ունին անոնք։

Մեր մատենադրութեան մէջ ամէնէն թանկագին մէկ գիրքին, «Եղնիկ»ին ձեռագիրը գիւղացիի մը տունին մէջ կարասի մը իբր կափարիչ գործածուած ըլլալը կը միշուն դեռ, կամ չե'մ գիտեր որ ձեռագիրը կտոր կտոր եղած եւ բարձի մը վերածուած ըլլալուն մասին բանասէրի մը պատմութիւնը՝ ծուռութիւն մը չունի իր մէջ։

Եւ ասիկա դեռ մէ'կը չէ հազարին։

* *

Մէկու մը ոեւէ թերութիւնը, մոլութիւնը դատապարտելի չեմ գտներ ես մինչեւ հոն, ուր անոնց ազդեցութիւնը Անձին դուրս չ'ելլեր, եւ այն վայրկեանին ուր վնասը անհատական ըլլալէ կը դադրի, գործը անբարոյութեան սահմանը կը թեւակոխէ ու պէտք է դէմ կենալ անոր։

Աս կարգէն է մեր կղերին արդի վիճակը։

Մէկը կրնայ ծոյլ ըլլալ, կրնայ չատ մը մոլութիւններ և անձնական ըմբռնումներ ունենալ, այնչափ դատապարտելի չէ՛ տարիկա. բայց երբ այդ ամէնքը կ'ազդեն, կը մոլորեցնեն, կը վնասեն ուրիշներուն ալ, դատումի եզրերը կը հակաչրջուին։ Մեր վանականները կրնան ծոյլ ըլլալ, անգործ, անհոգ, այն ատե'ն միայն երբ իրենք դուրս ելլեն ժողովուրդին հոգածութենէն, բայց քանի որ կ'ուտեն այն հացը, որուն համար հաւատաւոր ճակատներ քրտինք և թափած, կ'ոչնչացնեն այն բոլորը՝ որոնք համայնքի մը հաւատքէն, ջերմ կրօնասիրութենէն ու Աստուծոյ հաճոյ ըլլալու իղձէն արդիւնաւորուած են, այն ատեն պատասխանատու են։

Մենք բոլոր վանքերէն ալ գրական կամ կրօնական մեծամեծ արդիւնքներ չպիտի սպասէինք, հապա քիչ մը նախանձախնդրութիւն, քիչ մը ջանք գոնէ պահելու համար անաղարտ ու անպակաս, ինչ որ մնացած է իրենց՝ իրենց նախորդ վանականութենէն։

Հին վանականները իրենց պարապ ժամանակ'ները մշակութիւն կ'ընէին վանքին օգուտին համար և կամ կրօնական ձեռագիրներ կ'ընդօրինակէին մի' միայն անոր վերջաբանին մէջ իրենց ու իրենց ընտանիքին անդամներուն համար ներողամտութիւն և աղօթք խնդրելու ու Աստուածային շնորհի մը արժանանալու տաք ու պաշտելի հաւատքով. իսկ հիմակուանները, մինչեւ իրիկուն ուտելը, խմելը, քնանալը և փոր մեծցնելը սորված են միայն, հոգ չէ թէ վանքը հետզհետէ ամայանայ, կործանի՝ բարոյապէ'ս ալ, նիւթապէ'ս ալ։

Այս տեսակ կղերը մինակ իր դատակարգին անկումը չի նշանակներ. անիկա կը սպառնայ հաւատքին ու ու կրօնքին միանգամայն, ու կը պղծէ ժողովրդային կրօնական ըմբռնումները, բարի աւանդականութիւնը, որ զայն անկեղծութեան կը կապէ։

Աս պատճառներով, մեր սրդի վանական մարմիններէն շատեր մասուկներ են պարզապէս, մասուկներ՝ որոնք իրենց աղտոտ և անօգուտ ոստայնը կը ցանցեն կրօնքին մաքուր ու նուիրական չէնքերուն մէջ՝ զայն պատելով, պաշարելով անխնայ, քանի որ ուժով ձեռք մը չկայ աւելի հարուածով մը տարազնելու, ջնջելու համար զայն։

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

Միմիայն «Մանզումէ»ի այն ընթերցողներուն յատուկէ, որոնք թիւ 431էն սկսեալ թերթ կը գտնեն։ Աշխարհաբար նարեկը բացէն պիտի չծախուի։

ՆՈՐ ԵՒ ՇԱՇԵԿԱՆ ՀԱՐՑ ՄԸ

ԳՈՐԾԻ ՄԱՐԴՈՑ
ՅԱՃԽՈՒՐ ՇԱՀԵԼՈՒ ԿԵՐՊԸ

ՄԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ԴԵՐԸ՝
ԳՈՐԾԻ ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Գործդ ծանօթացո՛ւր։ Կար ժամանակ մը՝ երբ գործի յաջողութեան գլխաւոր պայման կը նկատուէր խանութ մը բանալ և զայն ապրանքով խճողել, լեցնել։ Ինչպէս է տակաւին ներկայիս մէջ շատ մը գործի մարդոց գաղափարը։ սակայն պէտք է գիտնալ թէ ապրանքի ճոխ և ալշազան մթերք մը՝ գործարանի տեսակ տեսակ և լաւագոյն արտադրութիւններ, մանած, բամբակ, կտաւ, ֆերպաս, խալուչ, մանուսայ, կարագ իւղ, երշիկ, սապատ, գորգ, մետաքս և ուրիշ ձեռարուեստ, ինչպէս են, երկաթագործութիւն, մեքենաշինութիւն, դերձակութիւն, կօշկակարութիւն, ատեղնագործութիւն, (ուստա)նկարչութիւն և նոյնպէս ուրիշ ազատ արուեստներ, զոր օրինակ ուսուցչութիւն, փաստաբանութիւն, բժշկութիւն, երաժշտութիւն, եւն. եւն. ունենալն ու գիտնալը բաւական չէ, պէ՛տք է ծանօթացնել զանոնք հանրութեան, պէտք է ծանօթացնել մէկէ աւելի հրապարակներու, վասն զի ինչպէս որ «չես գիտեր թէ հովը ուսկի՛ց կը փչէ և ո՛ւր կ'երթայ», նոյնպէս ալ չես գիտեր թէ առեւտրական բաղդիդ և գործիդ յաջողութիւնը ո՛ր հրապարակներուն վերապահուած է։

Մինչեւ 17րդ տարու կիսուն Լոնտոնի խանութպանները, մեծ և պզտիկ իրենց խանութներուն դրան առջեւ կեցած կը պոռային «Ի՞նչ կ'ուզէք, աէ՛ր, ի՞նչ կ'ուզէք Տիկին, Պարոն, Օրիորդ» եւն. և յետոյ անգամ մը կ'անցնէին իրենց ծախած ապրանքին ցուցակին վրայէն, և երբ յոգնէին, ձանձրանային՝ նոյնը կը կրկնէր կամ կը շարունակէր ապատուորը կամ ապակերը, այնպէս որ ամբողջ մայրաքաղաքը խառնակ ձայներով լեցուած Բաբէլոն մը կը դառնար, ինչպէս են տակաւին մեր երկրին քաղաքներէն շատերը և գիւղերն ընդհանրապէս, սկսեալ Մամմատ Բազարէն մինչեւ Իզմիրի Պալըգ Բազարը և մինչեւ Գընճըլար։ Ամէնուն ալ նպատակը, սակայն, իրենց այս օրինական վիճակին մէջ, նոյն է, այն է իրենց ապրանքը՝ միս, պանիր, ձուկ, իւղ, ապաժոյ, մանած, եւն. եւն. հասարակութեան ծանօթացնեն։

Ալ տիեզերական համոզիչ փաստ մը եւ ապացոյց մըն է թէ ծանուցումը որ ատիճան կարեւոր դեր մը կը կատարէ մեր առեւտրի. բարեաք գործառնութեանց մէջ։ Այս թուականին սակայն յաջողեց վաճառականիներու (մաթ տեբիսի) դարը. զոր մարդկային հանճարը չուտով զարգացուց եւ զարդարեց ամէն երեւակայելի արուեստական միջոցներով։ Բազմատեսակ նկարներ խոզի գլուխ, թռչուն, վիշապներ, թռչող կարապներ տեսնուեցաւ վաճառականիներ էին։ Եւ որչա՜փ զարգացաւ մամուլն ու տպագրութիւնը, խորթափանց առեւտրական մարդիկ ալ իրենց դրոշմատախտակները (թապլանները) ընդհանրացնելու հնարքը տեսան մամուլին տպագրութեան մէջ եւ ի վեր առին. անոնք տեսան թէ ո՛չ միայն անոր դրոշմատախտակին վրայ իրենց անունը եւ վաճառականութիւնը դրոշմել, այլեւ յիշել մթերանոցին ամբողջ պատմութիւնը, ապրանքներու տեսակն ու գինը։ Բայց հոս ալ կանգ չառին, տասով ալ չգոհացան։ Անոնք տեսան թէ կրնային ո՛չ միայն մթերանոցը մօտէն եւ առջեւէն անցնողներուն ծանօթացնել, այլ եւ ամէն տեղ ու երկրի մարդոց ուշադրութիւնը, գնորդները, իրենց ու իրե՛նց մթերանոցին վրայ հրաւիրել։ Ներկայ դարը ծանուցումի դարն է։ Գործդ այնքան ապահով է եւ յաջողակ՝ որքան շատ ըլլան յաճախորդներդ։ Եւ յաճախորդ քաշելու կամ ունենալու միակ լաւագոյն, կարճ եւ ապահով ճամբան՝ զոր ի մէջ այլոց, կրնամ թելադրել կամ ցոյց տալ է Ծանուցումը։ Ծանուցումի միջոցաւ մարդիկ, ամէն տեսակ ապրանք կրնան ծախել եւ հարստանալ։ Գործդ ունեցած մէկ կամ երկու կտոր դրամդ ծանուցուր, ճանչցո՛ւր առեւտրդ։ աշխարհին։ Անո՞նք, որ մեծաքանակ ապրանքներ ունին եւ ձեռքէ հանել կը փափաքին, անոնք որ ընդարձակ ապահով գործառնութիւններ ընել կ'ուզեն իրենց երկրին մէջ կամ երկրէն դուրս, անոնք որ դնող են եւ անոնք որ ծախող, թող փութան մէկն իր պէտքը, միւսն ալ իր ծախուապրանքը հրապարակին ծանօթացնել։ Արդեօք մեր գործի մարդոց քանիներո՞ւն պիտի ժպտէր, նոյն իսկ շատ աննշան քանակութեամբ գործ ընդոներուն՝ եթէ անգամ մը սիրտ ընէին, յանդուգն փորձ մը ըրած ըլլային ծանուցանել, ծանուցումով գիտցնել իրենց գործը, ուրիշներուն ո՛վ գիտէ, քանի՜ներ պիտի յաջողէին իրենց ամէնէն համեստ գործին մէջ իսկ։ Հանրութեան օգտակար եւ արժէքաւոր նիւթ մը ծախելու լաւագոյն օժանդութիւնն է ծանուցումը։ Ցաճախորդներ քաշելու գլխաւոր լծակիցներն են ծանուցում եւ գովազդումը։ Ծանոցումը յաճախորդները քաշելու, անոնց գնել թելադրող եւ զանոնք գոհացնելու համար անոնց հրամանները ի գործ դնելու պարտաւորութիւն ցոյց տուող գործադիր մարմինն է։ Քաղաքավարութեանց մէջ։ Այս թուականին սակայն յաջողեց վաճառականիներու (մաթ տեբիսի) դարը. զոր մարդկային հանճարը չուտով զարգացուց եւ զարդարեց ամէն երեւակայելի արուեստական միջոցներով։ Բազմատեսակ նկարներ խոզի գլուխ, թռչուն, վիշապներ, թռչող կարապներ տեսնուեցաւ վաճառականիներ էին։ Եւ որչա՜փ զարգացաւ մամուլն ու տպագրութիւնը, խորթափանց առեւտրական մարդիկ ալ իրենց դրոշմատախտակները (թապլանները) ընդհանրացնելու հնարքը տեսան մամուլին տպագրութեան մէջ եւ ի վեր առին. անոնք տեսան թէ ո՛չ միայն անոր դրոշմատախտակին վրայ իրենց անունը եւ վաճառականութիւնը դրոշմել, այլեւ յիշել մթերանոցին ամբողջ պատմութիւնը, ապրանքներու տեսակն ու գինը։ Բայց հոս ալ կանգ չառին, տասով ալ չգոհացան։ Անոնք տեսան թէ կրնային ո՛չ միայն մթերանոցը մօտէն եւ առջեւէն անցնողներուն ծանօթացնել, այլ եւ ամէն տեղ ու երկրի մարդոց ուշադրութիւնը, գնորդները, իրենց ու իրե՛նց մթերանոցին վրայ հրաւիրել։ Ներկայ դարը ծանուցումի դարն է։ Գործդ այնքան ապահով է եւ յաջողակ՝ որքան շատ ըլլան յաճախորդներդ։ Եւ յաճախորդ քաշելու կամ ունենալու միակ լաւագոյն, կարճ եւ ապահով ճամբան՝ զոր ի մէջ այլոց, կրնամ թելադրել կամ ցոյց տալ է Ծանուցումը։ Ծանուցումի միջոցաւ մարդիկ, ամէն տեսակ ապրանք կրնան ծախել եւ հարստանալ։ Գործդ ունեցած մէկ կամ երկու կտոր դրամդ ծանուցուր, ճանչցո՛ւր առեւտրդ։ աշխարհին։ Անո՞նք, որ մեծաքանակ ապրանքներ ունին եւ ձեռքէ հանել կը փափաքին, անոնք որ ընդարձակ ապահով գործառնութիւններ ընել կ'ուզեն իրենց երկրին մէջ կամ երկրէն դուրս, անոնք որ դնող են եւ անոնք որ ծախող, թող փութան մէկն իր պէտքը, միւսն ալ իր ծախուապրանքը հրապարակին ծանօթացնել։ Արդեօք մեր գործի մարդոց քանիներո՞ւն պիտի ժպտէր, նոյն իսկ շատ աննշան քանակութեամբ գործ ընդոներուն՝ եթէ անգամ մը սիրտ ընէին, յանդուգն փորձ մը ըրած ըլլային ծանուցանել, ծանուցումով գիտցնել իրենց գործը, ուրիշներուն ո՛վ գիտէ, քանի՜ներ պիտի յաջողէին իրենց ամէնէն համեստ գործին մէջ իսկ։ Հանրութեան օգտակար եւ արժէքաւոր նիւթ մը ծախելու լաւագոյն օժանդութիւնն է ծանուցումը։ Ցաճախորդներ քաշելու գլխաւոր լծակիցներն են ծանուցում եւ գովազդումը։ Ծանոցումը յաճախորդները քաշելու, անոնց գնել թելադրող եւ զանոնք գոհացնելու համար անոնց հրամանները ի գործ դնելու պարտաւորութիւն ցոյց տուող գործադիր մարմինն է։ Քաղաքավա-

---

«ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 12

ԿՆՃՈՍ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ՎԷՊ

Տեղական-ընտանեկան կեանքէ

Մինչեւ՝ հիմա, չուկան, գործը, տան բան մոռցած՝ դէպ ի Ղալաթիա կը դիմէր, խոստացած հարիւր ոսկին գանձելու անձկութեամբ։ Ճամբան խիստ զգուշաւոր ընթացք մը կը բռնէր, կարելի եղածին չափ ծանօթներէ խոյս տալու դիտումով, որպէս զի չհարկադրուէր ո և է բացատրութիւն տալ իր ամապարանքին համար։

Խեղճ մարդը քանի՜ փութացընէր քայլերը, այնչափ կ'երկարէր ճամբան և անստուգութեան կերպը ծունկերը կը թուլցնէր։ Վերջապէս հասաւ Ղալաթիա ու մէկ քանի անձերու հարցնելէ ետք, գտաւ Գ... դրամատունը որուն դռնէն դեռ չմտած սկսաւ սիրտը արագիլ։ կեանքին ամէնէն վճռական վայրկեանն էր. յաջիտնական թշուառութեան, կամ անակնկալ հարստութեան, այս երկու ծայրայեղութիւններէն մէկին էր որ պիտի ենթարկէր զինք դրամատո՛ւնը։

Հաստատութեան դռնէն ներս մտաւ երկչոտ քայլերով։ Դրամատան պահապանը անոր տրտաքին երեւոյթէն կասկածելով,

—Ո՞ւր կ'երթաս, հարցուց, արգիլող չեչտով մը, ո՞վ կուզես։

Սեփոն պահ մը անձրկեցաւ, ո՞ւր կ'երթար, զո՞վ կ'ուզէր. ինչպէս պէտք էր պատասխանել, սինլքորի մը գաղափարը չտալու համար խուսափին որ սպառնական դիրքով կանգնած էր դիմացը. տկարանալը, չփոթելը աւելի պիտի դժուարացնէր կացութիւնը, ուստի անյողդողդ ձեւով մը.

—Ո՞ւր պիտի երթամ, պատասխանեց, միթէ ներս մտնելը արգիլուա՞ծ է. գործ ունիմ, մարդ պիտի տեսնեմ։ Եւ այս առաջին որտադողն անցընելէ ետք ներս մտաւ դրամատունէն, ո՛ւր ամենէն մեծ դժուարութիւնը ելաւ առջեւն։ կեանքին մէջ ո՛չ պանքայի հետ գործ տեսած էր, ո՛չ ալ գաղափար ունէր անոր ձեւակերպութիւններուն վրայ. ուստի մոլորած ոչխարի պէս սկսաւ դառնալ հաստատութեան ընդարձակ բաժանումներուն մէջ։

Մաքուր հագուած, ածիլուած, պակառելի պաշտօնեաներու խումբեր, յաստմաւորքի կրկնապատիկ խոչորութեամբը տոմարներու վրայ հակած շարունակ կը գրէին, առանց չորս կողմ նայելու, մինչդեռ վանդակաձեւներու ետին կանգնած պաշտօնեաներ ասկի կը կշռէին, հոն երթեւեկող ստուերթիւ անձանց ո՛մանցմէ գանձելով և ո՛մանց ալ վճարելով։ Սեփոն՝ որ առաջին անգամ կը տեսնէր ոսկիներու այս առատութիւնը, պահ մը մոռցաւ իր գործը ու հիւսքանչ մեծ տեսարանին հազուադէպութեան առջեւ, տասը վայրկեանի չափ բերնին ջուրերը վազցուց՝ ոսկիներու կոյտն ու պանքնոթներու արցակը դիտելով։ Վերջապէս քիչ մը պանքային մթնոլորտին ընտանենալէ ետք, պաշտօնեաներէն մէկուն դիմելով՝ անոր խորհուրդովը ներկայացաւ վճռաբեր թուղթերը ընդունող պաշտօնեային, որուն կարկառեց ձեռքի ընկալագիրը։ Պաշտօնեան ստացագրին տարօրինակ կնիքը տեսնելով թէեւ ջանաց զայն կարդալ, բայց բան մը չհասկցաւ և երկրորդ անօրէնին ներկայացուց զայն։ Այս վերջինը թեթեւ ակնարկ մը նետելէ ետք ընկալագիրին վրայ, հրաման ըրաւ որ իրեն ներկայացնեն զայն բերող անձը, և երբ Սեփոն ներս մտաւ, անօրէնը սենեակին դուռը փակելով,

—Այս հարիւր ոսկինոց ընկալագիրը դո՞ւք բերիք, հարցուց։

—Այո՛, պատասխանեց դանդաղ՝ գոհ մնալով որ նկատողութեան կ'առնուէր խնդիրը։

—Ո՞վ տուաւ ձեզի այս թուղթը, կրկնեց անօրէնը։

—Մարդ չի տուաւ, ես գրել տուի, բերի։

—Շատ աղէկ, ինչէն գիտէիք որ հոս պիտի վճարէին ձեզի այդ գումարը։

Մանչին անմիջապէս կռահեց գործին կարեւորութիւնը, և աւելի գաղտնապահութեան պէտքը զգալով.

—Ասանկ հրաման ըրած էին, ես ալ իրենց բացին պէս ըրի, ըսաւ։

Երկուքն ալ ծայր ատիճան զգուշութիւն կը բանեցնէին, ո՛չ Տնօրէնը կը համարձակէր ուղղակի հարցում մը ընել և ո՛չ ալ Սեփոն կ'անապարէր, 100 ոսկին գանձելու տենչով, թանկագին գաղտնիքը մէջտեղ ձգելու։

—Օրիորդը ո՞ւր կը գտնուի, հարցուց անօրէնը. այս կերպով լուսաբանութիւն մը ձեռք բերելու համար։

Իսկ Սեփոն իր բնական խորամանկութեամբ կռահելով որ մարդը իր բերնէն խօսք առնել կ'ուզէ.

—Հոն՝ ուր որ պէտք էր գտնուիլ, ըսաւ։

Դրամատան երկրորդ անօրէնը բանէ մը տեղեկութիւն չունէր, մինչեւ արտասահմանի դրամատան մը մասնաւոր նամակովը հրաման ստացած էր մէկ անգամէն 100 ոսկի և ամսէ ամիս ալ 15ական ոսկի վճարել օրիորդ Սէրբրիէլ հոլոյի՝ երբ ընկալագիրը ներկայանար ծանօթ կնիքով կնքուած՝ որուն թուղթի վրայ գրաշուած մէկ օրինակը բաղդատութեան համար դրամատունը ղրկուած էր միեւնոյն նամակով։ Այս խորհրդաւոր գործողութիւնը՝ որուն մէջ մանաւանդ օրիորդի մը անունն ալ կը խառնուէր, հետաքրքրութիւնը արթնցուցած էր անօրէնին որ զարգացած և խիստ համակրելի երիտասարդ մըն էր և երեւակայութեանը մէջ օրիորդ Սիրբրիի մը ատեղծած էր, մանկամարդ, գեղեցիկ և գրաւիչ, օրիորդ մը՝ որուն վրայ տեղեկութիւն ստանալ կ'ուզէր պարզապէս։

Ամէնէն աւելի կնիքին տարօրինակութիւնն էր որ հետաքրքրութիւն արթնցուցած էր երիտասարդին մէջ որ կը կարծէր թէ սիրային գաղտնիք մը կայ այս իրարանցումներուն ու մութ դարձուածքներուն չուրջ։

Պանքայի տեսակէտով ամէն բան կանոնաւորապէս կարգադրուած էր, վճարուելիք դրամներուն փոխարէնը ապահովուած էր արտասահմանի դրամատան յանձնարարութեամբ՝ ինչ որ աւելի եւս խորհրդաւոր հանգամանք մը կուտար Օր. Սիրբրիի անձին՝ որուն հետամուտ ըլլալու տենչը կրկնապէս կը բորբոքէր անօրէնին սրտին մէջ ինչչափով որ անծանօթ խօսակիցը յամառէր իր գաղտնապահութեանը վրայ։

Տնօրէնը երկրորդ անգամ ձեռքն առաւ ընկալագիրը եւ ուրիշ տեսակէտ մը սկսելով.

—Այս կնիքին մէջ ինչ գրուած է հարցուց։

—Դուք մեզմէ աղէկ կրնաք հասկնալ, պատասխանեց Սեփոն։

Պաշտօնեան դարձեալ հանեց միւս նամակն ալ եւ երկու կնիքներուն բաղդատութիւնը ընելէ վերջ, անմիջապէս խոչորացոյցը առաւ գրասեղանէն եւ սկսաւ աւելի մանրակրկիտ բաղդատութեան մը, այսպէսով ժամանակ վատնելով և նոր յայտնութիւն մը խլել յուսալով։

Սեփոնի յուզումը անցած էր հիմա, գիտէր որ պաշտօնեան իր անձնականի հաշուոյն կ'ընէր այս զննութիւնները, որոնք չէին կրնար արժէք ունենալ իր վրայ, ուստի կատարեալ անտարբերութեամբ կ'սպասէր գործին վախճանին։

—Լաւ, ըսաւ Տնօրէնը զննութիւնները աւարտելէ ետք. հիմա ըսէ բնակարանդ որ նշանակեմ, ո՞վ ես և ուր կը բնակիս։

—Ատոնց պէտք չի կայ, պատասխանեց Սեփոն զօրաւոր չեչտով մը, քանի որ ընկալագիրը բերողին պիտի վճարէք դումարը։

(Շարունակելի)

բութեան դերն ու պաշտօնն է յաճախորդը հրապուրել եւ զայն գնելու մղել։ Վաճառական մը որ իր յաճախորդներուն խնդրանքին ու հրամանները ճշդիւ, փութով, ուղղամտութեամբ եւ նպատակաւոր կերպով գործադրելու մասին վստահ է իր ձեռնարկութեան եւ պահանջած կարողութեան վրայ, իրա՛ւ որ ծանուցումմը ընելը կարեւոր ու նկատելի կէտ մ է։ Ճշմարիտ գործի մարդ մը երբ իր առեւտուրի սահմանը գաւառի մը մէջ միայն կը պարփակէ, պարտի չանալ իր առեւտուրի առարկաները, իրենց պայմաններով մէկտեղ, ամբողջ գաւառին կամ նահանգին մէջ ալ ծանօթացնել։ Գալով ծախքի մասին, զոր չատեր իբրեւ բանաւոր արգելք մէջ կը բերեն, խօսելն անգամ անտեղի է, վասնզի եթէ մէկը ծանուցումի համար ըլլալիք ծախքին կ'առարկէ, պէտք է առարկէ նաեւ այն ծախքերուն համար, զոր սարսռած է ընել ապրանքներն օդին ազդեցութենէն պատսպարելու, հրդեհէ պաշտպանելու եւ կամ զանոնք տեղաւորելու եւ յաճախորդներու ղրկելու համար։ Եւ եթէ մտաբեռացէ՞տ ալքով նկատի առնենք մեր առօրեայ ծախքերը, պիտի տեսնենք թէ չաւաթական եւ ամսական որչա՛փ անարժէք, անպիտան եւ նոյն իսկ մեզի վնասակար եղող կարգ մը բաներու համար ունայն տեղը մենք մեզ սարսռած կը զգանք գրամ վատնելու, և կը վատնենք։ Ոչ ապաքէն գործին միւս բոլոր ծախքերն ալ չատ հեղ առանց փոխարինութեան կամ չատ քիչ փոխարինութեամբ մը կ'ըլլան։ կ'ըլլան առանց տրտունջի, վասն զի հարկը պահանջեր է։ վասն զի ա՛լ անգամ մը անանկ վարժուեր ենք եւ համոզուած, եւ թէ երկրորդական եւ մեծ մասամբ չատ անկարեւոր ու չատ ալ անտեղի, եպերելի եւ խայտառակ բաներու մէջ Եւրոպացիները կապիկի պէս կ'ընդօրինակենք ու չատ հեղ ալ զանոնք կը գերազանցենք, սակայն միւս կողմանէ չատ կարեւոր, դրական և չտեսկան կենսականութիւն ունեցող խնդիրներու, պարագաներու մէջ դեռ չատ եռ, պահպանողական եւ նախապաշարում ենք։ ՎԱՇԱՌԱԿԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԱՆԳԼ. ԵՐԵՊԻ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Ցուզումնարի վիճաբանութիւններ. —Պատերազմի հարցը. — Մր. Պալֆուրի յայտարարութիւններ։

Դեկտ. 17ին, ցորեկէն ետքը, Եւրեսիոխանական ժողովին մէջ, Սըր Հէնրի Բէմբպէլ Պէնըրմէն, ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ, ուզեց որ նախարարապետը յայտարարութիւններ ընէ, նման անոնց, զորս ըրաւ արտաքին գործոց նախարարը, վէնէցուէլլական խնդրին վրայով։ Հարցուց թէ նախարարապետը ո և է տեղեկութիւն հաղորդած է երեսփոխանական ժողովին, ինչ բնոյթ ալ ունենան անոնք։

Մր. Պալֆուր պատասխանեց.

Հաւատալով որ Վէնէցուէլլական թնդանօթաձիգներուն գրաւումը չպիտի տայ բաղձացուած արդիւնքը, պէտք է շարունակել պաշարումը։ Պաշարումը բնականաբար տեղի պիտի ունենայ մեր և գերմանիոյ կողմէ։ Սակայն այս երկու տերութեանց կողմէ, ան ի գործ պիտի դրուի ծովեզերքի երկու տարբեր կէտերուն վրայ։ Երկու նաւատորմիղները, որոնք թէպէտ միեւնոյն նպատակին կը ձգտին, սակայն, ինչպէս ըսի արդէն ուրիշ առթիւ, չպիտի գործեն իրար միաձոյլ զօրութիւն մը։ Ամենադոյզն մտածութիւնը անգամ չունենք,—և երբեք ալ չենք ունեցած,— Վէնէցուէլլա ցամաք հանելու բանակներ և գրաւելու զայն, նոյն իսկ ժամանակաւոր պայմանով մը։ Զենք կարծեր որ այդ տեսակ միջոց մը զնահատելի բան մըն է, ըլլայ զինուորական շարժառիթով մը, ըլլայ ուրիշ շարժառիթներով։

Սըր Ուիլեամ Հարքուր, հարցուց թէ տեղեկութիւն պիտի տրուի՞, պաշարման վիճակին վրայ, որպէս զի տերութիւնները կարենան գիտնալ թէ, ի՞նչ պայմաններու մէջ, և ի՞նչ կերպով պիտի կատարուի։ Ես լարեց.

Ասկէ զատ կ'ուզէի հարցնել նաեւ թէ, նախարարը պիտի տեղեկացնէ՞ խորհրդարանին և տէրութեանց այն բանակցութիւնները, որոնք փոխանակուած են Ն. Վեհ. կառավարութեան և Միացեալ Նահանգներու միջև, միջամտութենէն առաջ և եռքը, որպէս զի կարենանք գիտնալ թէ ի՞նչ է մեր երկան կացութիւնը հանդէպ Միացեալ Նահանգներու կառավարութեան։

Մ. Ճիպսըն Պոլէս։

Կրնամ իմ կողմէ հարցնել թէ, կառավարութիւնը պաշարման որոշումը գործադրելէ առաջ, քննած և կարգադրած է վերջնապէս պաշարման նկատմամբ յարուցուած դիտողութիւնները, դիտողութիւններ՝ որոնք եղան վերջին հոկտ. 22ին, արտաքին գործոց նախարարին կողմէ։

Նախարարապետ Մր. Պալֆուր.

Պէտք չի կայ ըսելու որ, հիմնապէս քննուած են բոլոր այդ խնդիրները եւ ճշդուած բոլոր պայմանները, որոնք առնչութիւն ունին պաշարման խնդրին հետ։ Այդ պայմանները պիտի հրատարակուին իրենց ժամանակին, որպէս զի չէզոք եղողները կարենան տեղեկանալ անոնց։ Առանց մանրամասնութեան մէջ մտնելու կրնամ ըսել որ, կառավարութիւնը կը բաղձայ ձեռնտուութիւն ըլլալ այն գործողութեանց, որոնց անհրաժեշտ ըլլալուն վրայ — պէտք չի կայ ըսելու — կը ցաւի սակայն։ Արդէն պատրաստուելու վրայ են վաւերագիրներ այս մասին, վաւերագիրներ, որոնք պիտի պարունակեն, անտարակոյս, այն բաները՝ որոնց յարգելի երեսփոխանը Սըր Ուիլեամ Հարքուր կ'ուզէ գիտակցիլ։ Գոնէ այսպէս կը կարծեմ եմ։

Մր. Ճիպսըն Պոլէս.

Պէտք է եզրակացնեմ թէ զանազանութիւն պէտք չէ դնել զանազան չէզոք տէրութեանց պատկանող նաւատորմիղներուն միջև։

Մր. Պալֆուր.

Բայց այո՛, անտարակոյս։

Մր. Հէլի, իռլանդացի ազգայնական.

Միացեալ Նահանգները ընդունած են պաշարումը։

Սըր Զարլս Տիլք, ազատական.

Պիտի կրնամ այդ խնդիրը ուելի որոշ կերպով մը ներկայացնել։ Գերմանիոյ մէջ յայտարարութիւններ երեւցան որոնց սակայն կարեւորութիւն կ'ընծայեն հոս, և որոնց համեմատ, Միացեալ Նահանգները մերժած են ընդունիլ չէզոք դիրքը։

Մր. Պալֆուր.

Որչափ որ չեմ սխալիր, յարգելի երեսփոխանը կ'ակնարկէ այն խնդրին թէ, միջազգային օրէնքը կը ներէ՞ խաղաղ պաշարում մը։

Սըր Զարլս Տիլք.

Խաղաղական պաշարումը, այսինքն ամերիկեան կարծիքով, որուն կուսակից հանդիսացան Գերմանիոյ մէջ։

Մր. Պալֆուր.

Իմ կարծիքովս, Միացեալ Նահանգները պիտի համոզուին որ խաղաղական պաշարում ըսուած բան չի կայ։ Գալով ինձի, իմալ կարծիքս ատ է։ Պատշաճ է որ պաշարումը պատերազմական հանգամանքը ունենայ։

Մր. Մաք Վէյ.

Նախարարապետը պիտի ներկայացնէ՞ ամբողջական թիւը այն յայտարարութեանց որոնք եղած են Անգլիոյ կողմէ, Վէնէցուէլայի, ինչպէս նաեւ արդի արշաւանքին համար պէտք եղած ծախքերուն գումարը։

Մր. Պալֆուր.

Այդօրինակ հարցումներու պատասխանել բացարձակապէս անկարելի է. սակայն պիտի կրկնեմ, ինչ որ ըսի արդէն անցեալ գիշեր։ Վէնէցուէլայի մէջ մեր ընձեռած գործողութիւնները ձեռք առնուած են հակառակ մեր կամքին, և համբերարար երկար ապասումներէ եռքը, որովհեաեւ բրիտանացի հպատակներ՝ Վէնէցուէլայի կողմէ ենթարկուած էին անպատշաճ ընթացքներու և Վէնէցուէլացիներ գրաւած էին բրիտանական նաւեր։

Սըր Հէնրի Բէմբպէլ Պէնըրմէն.

Նախարարապետը գիտէ՞ արդեօք հիմա այն բանը՝ որուն վրայ վստահ չէր անցեալ օր, այսինքն թէ, գերմանացիք՝ որոնք դաշնակից են այս գործին մէջ, ունին ժգոհութեան ուրիշ շարժառիթներ ալ, հանդէպ Վէնէցուէլայի, իրենց անտեսական պահանջումներուն վերաբերեալ վիշտէն զատ։

Մր. Պալֆուր.

Այո, պարո՛ն, կարծեմ այո։

Մր. Հէլի.

Կրնամ հարցնել թէ, Միացեալ Նահանգները ընդունած են պաշարում մը ուրկէ ազատ ըլլան Միացեալ Նահանգներու նաւատորմիղները։

Մր. Քրիմբր, ազատական.

Կ'ուզէի հարցնել որ. նոր ջանքեր եղած են, իրաւարարութեան նպատակով, կամ թէ Միացեալ Նահանգներու կամ վէնէցուէլլական կառավարութեան կողմէ ստացուած են առաջարկութիւններ, որոնք նպատակ ունենան խնդրին կարգադրութիւնը, իրաւարարութեան միջոցաւ։

Մր. Պալֆուր.

Այդ խնդրին պատասխանեցի արդէն, մանրամասն կերպով մը, այն ճառին մէջ, զոր խօսեցայ երկու օր առաջ։ Հարցումը զոր կ'ուզէք ինծի, յարգելի և հմուտ երեսփոխանը, անպատեհ է այն պարագային, երբ երրորդութիւնով մը պատերազմի մէջ կը գտնուինք։

Մ. Հէլի.

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

Թարգմանեց ԹԱՍԻՄ

ԵԿԵՂԵՑԻ, ԵՐԵՐՈՐԴ ՏԵՍԵՍԸ

ԱՆԱՄՈՎ ՊԱՀԵՑԷՌ ԹԻՒԵՐԸ

67—120

Պատերազմի. յայտարարուած է ուրեմն պատերազմը։

Ցարգելի և հմուտ երեսփոխանը կրնայ ենթադրել որ, առանց պատերազմի մէջ ըլլալու, կարելի չէ գրաւել նաւատորմիղը ուրիշ տէրութեան մը, և պաշարել անոր նաւահանգիստները։

Մր. Հիլի.

Միացեալ Նահանգները չեն բողոքած նոյն իսկ նմանօրինակ պաշարումներու։

Մր. Քէյր Հարդի.

Նախարարապետը կ'ուզէ՞ ըսել թէ Ն. Վեհ. կառավարութիւնը պիտի ընդունի՞ վէնէցուէլլական կառավարութեան ինպատ եղած իրաւարարութեան առաջարկը։

Մր. Պալֆուր.

Ո՛չ, պարո՛ն։

Մր. Քրիմբր.

Նախարարապետին արտասանած ճառէն, ի վեր, իրաւարարութեան նպատակով ջանքեր եղած են։

Մր. Պալֆուր.

Ոչ, պարո՛ն։ Այս մասին ըրած յայտարարութիւններէս ի վեր, խնդրոյ առարկայ հարցին նկատմամբ և ոչ մէկ բան առաջ եկած է։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Մ. ԲՈՒԶՎԵԼԴ ԻՐԱՒԱՐԱՐ

ՔԱՐԱՔԱՍ, 21 դեկտ.—Նախագահ Քասդրո ընդունեց դաշնակից տէրութեանց առաջարկը, Մ. Բուզվելդ իրաւարար ընտրելու համար։

ԼԻՎԱՏԻԱ. — Զարը եւ Զարուհին այսօր Սեվատարլ պիտի երթան «Շեթանտարտ» զբօսանաւով։

ԲՐԷՍՊՈՒՐԳ.— Այս իրիկուն կատարուեցաւ նշանախօսութիւնը Մտոի Անտրէի դքսուհիին, երկրորդ դուստր արիւդուքս Ֆրէտէրիքի, որ ծնաւ 1882 յունուար 6ին, իշխան Էլիի հետ, երրորդ որդի Բարմայի (Բ. գիծ) Ռոպէրդ դուքսին, ծնած 1880 յուլիս 23ին։

ԲԱՐԻԶ.—Իւմպէրներու մատակարար Մ. Բարէյտ Բարիզ հաւաստիկաններու հակողութեան տակ, եւ քաղաքագետութեան բանը դրուեցաւ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Ֆրանսական հիւպատոսը այսօր հարցաքնեց Իւմպէա—Տօրնեաքները, որոնք յայտարարեցին թէ խիստ կարեւոր յայտնութիւններ պիտի ընեն։ Ֆրանսական հիւպատոսարանին կազմած ցուցակը 200,000 ֆրանքի հնչուն դրամ երեւան հանեց։

ՌՈՒԻՆ.— Իւմպէռեան ընտանիքին գործակատար Մ. Բառէյտ, որ երէկ ձերբակալուեցաւ՝ այսօր Բարիզ փոխադրուեցաւ։

ԼԱՆ.— Արտաքին գործոց նախկին նախարար Մ. Հանոտօ, իբրեւ արմատակոն, ընդունեց Էնի գաւառին ծերակուտական աթոռին համար ընտրելի ներկայանալ։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Պելկրատի ռուս դեսպանը ծանոյց թէ Կոմս Լամստորֆ մասնաւոր պաշտօն մը ունի կատարելի՝ Աղեքսանդր թագաւորին քով։

ՍՈՖԻԱ.— Զարին անուան տարեդարձը մեծ հանդիսաւորութեամբ տօնուեցաւ Սոֆիայի մէջ։

ՐԷՇԴԱ.— Վարչապետ Մ. Սէլ բացորոշապէս կը հերքէ նախարարական տաքնապի մը զրոյցը։

ՀՌՈՄ.— Տարեշրջանի եւմատցոյցը, որ պատրաստուած է, 50 միլիոն ֆրանքի յաւելում մը կը նախատեսէ ծախքերու վրայ։ Խորհրդարանը իր նիստերը դադրեցուց։

ԲԱՐԻԶ.— Իւմպէռներու քովէն գտնուած առարկաներուն մէջ կայ 60 խոշոր ադամանդներէ կազմուած շքեղ գոտար մը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Վէնէցուէլա չի մերժեր Մր. Բուզվելդի իրաւարարութիւնը, բայց կը նախընտրէ որ Լա Հէի Իրաւարար Ատեանին յանձնուի խնդիրը։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

22 Դեկտ. 1902

Ծրատս.	3%	(3% Français)	99 50
Բէյի		(Tab. Turcs)	316 —
Գօնսոլիտ.		(R. Turque D.)	28 75
Երկաթուղի		(Lots Turcs)	119 75
Պանք. Օթթ.		(Banque Ott.)	594 —
Թրանսվալ		(Transvaal)	144 —

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՅԵԷ

Տանիմարքա տէօվլէթի թարգիրնտան ձէղտիրի Պարը սէֆիտ վալիսի տէօվլէթլու Ապէտին բաշա հաղրէթլերինէ պիրինճի բիւթպէտէն իթա գըլլանն Տանէպրօք վէ հաչմէթլու Բաբա հաղրէթլերի ճանիպինտէն ամէպիի տիվանը հումայուն խիւլէֆաբանան սատատէթլու Սէմիհ պէյէ վերիլէն Բինոֆ վէ Բօմա սէֆարէթի սէնիյէսի սթաչէ միլիթերի սապգ միրիլիվ սատատ. Շիւքրի բաշայա Իթալիա տէօվլէթի թարգիրնտան իթա գըլլանն իքինճի բիւթպէտէն Գուրան տ'Իթալի նչանլարընն միւչար վէ միմարէյիմ ճանիպլէրինտէն գապուլ վէ լէա էլ իճապ թալիգի խուսուսլարընա պլլ իսթիզան Իրատէի Սենիյէի հաղրէթի Բատիչահի չէրէֆսուսուր պայրուլմուշ տուր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ.— Սոֆիան լրագիրները կը ծանուցանեն թէ, Շանին մէկ հրամանին վրայ, Սոֆիայի պարսկական հիւպատոսութիւնը ջնջուած է, և ընդհ. հիւպատոս Միրզա Ալի Մուհամմէտ խան, Պուքրէշի պարսկական դեսպանատան քարտուղար անուանուած և մեկնած է իր պաշտօնատեղին։

Պուլկարիոյ մէջ պարսկական գործերուն պիտի հսկէ Պէլճիքայի ընդհ. հիւպատոս Մ. Բքթի աք Թօգէ։

—Պուլկարիոյ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը կ'ուսումնասիրէ Սոֆիա-Իւսմուք երկաթուղիի գիծը ճիւրճէվօի և Պուքրէշի միացընելու խնդիրը։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ ալ հոլանտական առեւտրական սենեակ մը հաստատուեցաւ։

ԳԱՏԸՐԿԱՒ աղբիւրը ջուր պիտի բերուի։

ՔԱՐԻՒԼ.—Դերվիշի մօտ երեւան եկած քարիւղի հանքերուն շահագործման համար արտօնութիւն խնդրուած է Պեռական Խորհուրդէն։ Խնդրարկուները — տեղական իշխանութիւններ— կ'ըսեն թէ ասոնց շահագործումը հարստութեան աղբիւր մը պիտի ըլլայ երզրումի, Վանի և Պիթլիսի նահանգներուն համար, և 2 միլիոն ղրուշի խնայողութիւն մը պիտի ըլլայ երկրին համար, այսինքն՝ այս նահանգները ներածուած ռուսական քարիւղին արժէքին չափ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՁԱՐԻՆ ծնդեան տարեդարձին առթիւ, երէկ Օսմ. պահականաւը դրօշազարդուած էր և կէս օրին թնդանօթաձգութիւններ կատարուեցան։

—Ուրբաթ օր, Զարին անուան տօնախմբութեան առթիւ, Պրուսայի ռուսական հիւպատոսարանին մէջ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ։ Ներկայ էին կուսակալ Խալիլ պէյ համազգեստով, հիւպատոսական մարմինը, ռուս գաղութը, հասարակութեանց ներկայացուցիչները և այլն։

Դիշերը լուսազարդուած էր հիւպատոսարանը։

ԿԱՅՍ. ԻՖԹԱՐ.—Ասորիներու Պատրիարքը և հեռաւորդները, առջի իրիկուն պատիւը ունեցան Կայս. Պալատին մէջ Իֆթարի սեղանին մասնակցելու և Ա. սենեկապետ Հաճի Ալի փաշայի միջոցով արժանացան Կայս. մեծարանքներու։

ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ յանձնաժողովները գանձելու համար Ելմտական նախարարութեան կողմէ կարգուած պաշտօնեաները, կ'ըսեն թուրք թերթերը, իրենց գործին ձեռնարկած են և գանձումները նախորդ տարուանիններէն բաւական աւելի եղած են։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.—Աւազակապետ Թօնչէֆ, որ Պուլկարիոյ մէջ ունեցած պաշտօնը ձգած և աւազակախումբի մը գլուխ կանգնելով Կայս. երկիրները ասպատակել ուզած էր և սակայն Օսմ. զօրքերէն չարաչար կերպով պարտուած ու նորէն Պուլկարիա փախած էր, Սոֆիան մէջ նոր աւազակախումբ մը կազմեր է։ Այս պատճառով Պուլկարական կառավարութիւնը ձերբակալման հրամանագիր մը հանած է այդ աւազակապետին դէմ և հրաման ըրած է պէտք եղածները ի գործ դնել անոր փախչիլը արգիլելու համար։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՏՈՒՐԲԵՐԸ.— Էնկիւրիի նահանգին մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ ոչիսամ հպատակներուն զինուորական տուրքերուն բաշխումի գործողութիւնները կատարելու համար։

ՐՈՒՄԵԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Վեհ. Սուլթանին հրամանով այսուհետեւ Ռումելիի նահանգներուն մէջ ոստիկաններու և ոստիկան-զինուորներու պաշտօնները ուրիշ մասնաւոր պաշտօններու մէջ չպիտի գործածուին, քանի որ այդպէսով հանրային բարեկարգութեան վրայ ըլլալիք հսկողութիւնը թերի կերպով պիտի կատարուի։

Ասկից զատ ոստիկան-զինուորներէ կազմուած պահակախումբեր պիտի շրջագային նահանգին այլեւայլ մասերուն մէջ, հսկելու համար հանրային անդորրութեան վրայ։

—Մանասթիրի նահանգային կեդրոնին, Սէրֆիչէի, Կէօրիճէի, Տէպրէի և Իլպէռանի մէջ կառավարիչներուն և զինուորական հրամանատարներուն նախագահութեան տակ յանձնաժողովներ կազմուած են, նահանգին մէջ ոստիկան զինուորներու 5 վաշտեր կազմակերպելու համար։ Այս վաշտերուն հագուստներ և այլն ժամ առնէն պիտի ղրկուին հոն, Բ. Դրան կողմէ։

—Իւսկիւպի մէջ ալ ոստիկան-զինուորներու վաշտեր կազմակերպելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է, որ սկսած է քննել տեղին ոստիկան-զինուորներուն վիճակը։

—Բուսէլիի նահանգներուն համար Բ. Դրան մէջ կազմուած յանձնաժողովը՝ նոյն նահանգաց մէջ կազմուելիք դատարաններու ծախքին և կազմութեան եղանակին համար իր տուած որոշումները իսկոյն պիտի գործադրէ. նաև որոշած է որ այդ տեղերը ղրկուելիք նախիները՝ նահիներու վարժարանին չրջանաւարտներէն ընտրուին։ Ցանձնաժողովը նոյն նահանգներուն համար որոշուած հանրօգուտ շինութեանց և երկրագործական Տնօրէնութիւններուն ընտրութիւնը վաւերացուց։

ՄԱՀ.— Մ. Հիրշ, որ Պոլսոյ ամերիկեան դեսպանութիւնը վարած է 1889էն 1892, վերջերս յանկարծամահ եղեր է Բօրթլէնտի մէջ։

—Օսմ. ապահովագրական ընկերութեան Փոխ-Տնօրէն Մ. Ինիաս Կրիւնպէրկ, առջի գիշեր մեռաւ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՀՐԵԱՆԵՐԸ.— Պուքրէշէն կը գրեն թէ, ցարդ 36000 հրեաներ մեկնած են Ռումանիայէն։ 10000 ալ յառաջիկայ տարի պիտի գաղթեն, և եթէ գաղթումը այս ընթացքով երթայ, քանի մը տարիէն Հրեայ չպիտի մնայ Ռումանիոյ մէջ։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ.— Փատաքան Մ. Մրցցի, որ ժամանակէ մը ի վեր եւրոպա կը գտնուէր, Պոլիս եկաւ։

Լոնտոնի Ամերիկեան դեսպանը իր կնոջ ու աղջկան հետ Պոլիս եկաւ։

ՄԵԿՆՈՒՄ.— Մխոխոտի Բէյմիին ընդհ. խորհրդական Հապիպ Մէլհամմէ էֆ. և Մ. Էմիլ Բարթալ, Բէյմիի գործերուն համար երէկ Իզմիր մեկնեցան։

ԻԶՄԻՐԻ իտալական փոխ-հիւպատոս Մ. Ժ. Մոնտէլլօ, Պէնկազիի հիւպատոս անուանուեցաւ։

ԵԱԼՈՎԱՅԻ ՋԵՐՄՈՒԿՆԵՐԸ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Եալովայի ջերմուկները 5 տարուան համար նորէն վարձու պիտի տրուին՝ նախորդ վարձակալ Մ. Պրանդոյի։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԻԶՄԻՐԻ երկրաշարժը, կը շարունակէ եղեր տակաւին։ Անցած չաթթ իրիկուն բաւական զօրաւոր ցնցում մը զգացուած է Իզմիրի, Բազմիրի, Տէվէլիքէօյի, Արիք պաշրի և Թրիանտայի մէջ։

Կիրակի գիշեր թեթեւ ցնցում մը Իզմիրի և Թրիանտայի մէջ։ Երկուշաբթի օր թեթեւ ցնցում մը, երեքշաբթի գիշեր նոյնպէս չատ մը թեթեւ ցնցումներ Թրիանտայի մէջ։

Չիրն.—Թէսալիոյ մէջ մէկ մեթր բարձրութեամբ ձիւն տեղացած է, անկարելի ընելով անցուդարձը։

ՈՃԻՐ.—Նաղիլիի մէջ 15 օր առաջ Բէլ Պէքիր օղլու Մէհմէտ վիրաւորուած էր անծանօթի մը կողմէ և մեռած ու թաղուած էր առանց ոստիկանութեան լուր տալուլու։

Սակայն խնդիրը ոստիկանութեան ականջը հասած ըլլալով ձերբակալուեցաւ Թօքալ Իսմայիլ Օղլու անուն անձը, որ կռիւի մը մէջ սպանած էր Մէհմէտը, դաշոյնի հարուած մը տալով անոր գլխուն։

—Անտոնի անուն Յոյն մը, իր մէկ բարեկամը Մարսուլի և ուրիշ 4 հոգի առջի գիշեր իրենց գլուխը աղէկ մը տաքցընելէ ետք գացած էին Ղալաթիոյ հանրատուներէն մէկը, քիչ մը ժամանակ անցընելու համար։ Առոնցմէ Անտոնի, մէկէն ի մէկ սկսաւ իր դաշոյնով կոր կոր ընել պատուհաններուն փեղկերը։ Իր այս ընթացքը արգիլել ուզեցին անոր երկու ընկերները, բայց Անտոնի զանոնք վիրաւորեց դանակովը և սկսաւ իր կարգին ինքն ալ վիրաւորուեցաւ աթոռի հարուածներէ։

ԽԱՂԱՄՈԼՈՒԹԻՒՆ.— Ոստիկանութիւնը իմանալով որ Բերա, Վենտիկ փողոցի 16 թիւ չէնքին մէջ խաղամոլուհիներ կը հաւաքուին, սկսած է հսկողութիւն կատարել և ձերբակալել այդ խաղամոլ կիները։

ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ.— Քաթէրինայէն կը գրեն թէ անցած չաթթաթ խումբ մը աւազակներ Ս. Դէմէտիսիոսի վանքը երթալով ուսելիք ու 20 ոսկի պահանջած են, սպառնալով՝ հակառակ պարագային կրակի տալ վանքը։ Սակայն տեղին գայմագամը Ահմէտ Ֆոիգ պէյ, իմանալով այս յանդգնութիւնը, ձերբակալել տուած է չարագործները։

ԼԷՄԱՆ ՀԱՆԸՄԻ ԴԱՍԸ.— Ինչպէս կը յիշուի Կ. Պոլսոյ եղեռնագործութեանը 15 տարուան տժգանակիր ալեխառութեան դատապարտած էր Հաֆիզ Իպրահիմ անուն անձը, որ սպանած էր իր կինը Լէման հանըմը։ Դատապարտելը վճռաբեկ ատեանին դիմած ըլլալով, նոյն ատեանը վաւերացուցած է եղեռնագործ ատեանին վճիռը։

ՔԱՋԱՍԻՐՏ ԿԻՆ ՄԸ.—Անցածները Իզմիրի Հայոց թաղին մէջ տուն մը գող կը մտնէ և կ'ելթայ տրանին նստարանին մէջ կը պահուռտի և կը սպասէ որ տնեցիները քնանան իր գործը ...յաջողութիւնով մը պակելու համար։ Սակայն սատանան փորը կը մտնէ այդ պահուն տանտիրուհիին որ սրահ մտնելով կը նշմարէ վաղասաս և ինքնակոչ հիւրը ու կը սկսի պոռալ։ Մարդուկը կը սպառնայ, ակռաները կը կճրտէ, բայց անօգուտ. կինը կարեւորութիւն չտալով անոր, սենեակ կը մտնէ և ամուսնին դաշոյնը առնելով կը յարձակի գողին վրայ, որ կը յաջողի փախչիլ սակայն։

ԾՈՎԻ ԱՐԿԱԾ.— Արնավուաքէօյի առջեւ, առջի օր մաւունա մը, ձուլ բերած նաւակի մը զարնուեցաւ և տապալեց զայն։ Մակուկավարը, Սթեֆեացի Խրիսթօ թէեւ ազատուեցաւ բայց ջուր կլլած ըլլալով կեանքը վտանգի մէջ է։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Շնորհակալութեամբ կը յայտարարեմ թէ Բերա, Մեծ-փողոց, Օլիվխան բնակող, Ակնարոյժ Տքթ. Թաթրօրուլը երկու տարի չարունակաբար իր արուեստին սիրոյն համար մարդասիրաբար խնամեց աչագուրկ զոքանչս և զայն ամենասոյգ մահուընէ մը ազատեց իր վիրաբուժական նոր մեթոտով կատարած գործողութեամբ մը։ Ա.

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿԱՅՍ. ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ. ԿԱԹՈՂ. ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ

Նախարարաց Խորհուրդը, Կիլիկիոյ կաթողիկոս Ամեն. Տ. Տ. Սահակ Սըրբազանի ընտրութեան տեղեկագիրը քննած և անոր օրինաւորութիւնը հաստատող Մաշպատն կայս. Պալատ մատուցած էր։ Սրտի անհուն ուրախութեամբ կը ծանուցանենք թէ Նորին Կայս. Վեհափառութիւնը իր բարձր Իրատէով բարեհաճեցաւ հաստատել Տ. Տ. Սահակ Սրբազանի կաթողիկոսութիւնը։

Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր-Ներսէսեան Մեծ-Սպարապետանէն առնելով այս լուրը՝ հաղորդած է Ս. Պատրիարք Հօր։

Ինչպէս յայտնի է, սովորականին համեմատ, Կայս. Իրատէն Մեծ-Սպարապետանէն կը հաղորդուի Ներքին Գործոց, Դատական և Կրօն. Նախարարներուն և Բ. Դրան Հրովարտակոց դիւանին, ըստ այնմ, հարկ եղածի գործ դնելու համար։

Ս. Պատրիարք հայրը, անմիջապէս որ ստանայ թէղեքերէն, Խան ժողովի պիտի գումարէ, այսօր կամ վաղը, վերջնական կարգադրութիւններելու համար, և Կայս. այս բարեհաճ վաւերացումը հեռագրով պիտի ծանուցուի թէ՛ Նորընտիր Կաթողիկոսին և թէ Ատանա։

ԳԱԼԵՍԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Երէկ, ժամը 8ին, Գալֆեան Որբանոցի մէջ, շատ հրաշալի կերպով տեղի ունեցաւ Քրիստոնէ մայրապետ Փափազեանի ընտրութեան Պատ. Կոնդակին պաշտօնապէս յանձնուելու արարողութիւնը, ինչպէս նաեւ Խնամակալուհի նորընտիր տիկիններուն հաստատութեան պաշտօնագրին ընթերցումը։

Խաչիւղի քարոզիչ Տ. Տիրայր Մ. Վ. Մարգարեան, որ կը նախագահէր հանդէսին, ընկերակցութեամբ Որբանոցին խոստովանահայր Տ. Գրիգոր քհ. Ճէպէճեանին, և Խնամակալ Թէլեան Բարեգ և Պաշտաւորեան Կարապետ էֆէնտիներուն, ինչպէս նաեւ Խնամակալուհի տիկիններուն, առաջնորդեց Քրիստոնէ մայրապետը և Որբանոցին բոլոր որբուհիները նոյն հաստատութեան դասերն ու պաշտօնն է յաճախորդը հրապուրել եւ զայն գնելու մղել։ Վաճառական մը որ իր յաճախորդներուն խնդրանքին ու հրամանները ճշդիւ, փութով, ուղղամտութեամբ եւ նպատաւոր կերպով գործադրելու մասին վստահ է իր ձեռնարկութեան եւ պահանջած կարողութեան վրայ, իրա՛ւ որ ծանուցումմ մը ընելը կարեւոր ու նկատելի կէտ մ է։ Ճշմարիտ գործի մարդ մը երբ իր առեւտուրի սահմանը գաւառի մը մէջ միայն կը պարփակէ, պարտի չանալ իր առեւտուրի առարկաները, իրենց պայմաններով մէկտեղ, ամբողջ գաւառին կամ նահանգին մէջ ալ ծանօթացնել։ Գալով ծախքի մասին, զոր չատեր իբրեւ բանաւոր արգելք մէջ կը բերեն, խօսելն անգամ անտեղի է, վասնզի եթէ մէկը ծանուցումի համար ըլլալիք ծախքին կ'առարկէ, պէտք է առարկէ նաեւ այն ծախքերուն համար, զոր սարսռած է ընել ապրանքներն օդին ազդեցութենէն պատսպարելու, հրդեհէ պաշտպանելու եւ կամ զանոնք տեղաւորելու եւ յաճախորդներու ղրկելու համար։ Եւ եթէ մտաբեռացէ՞տ ալքով նկատի առնենք մեր առօրեայ ծախքերը, պիտի տեսնենք թէ չաւաթական եւ ամսական որչա՛փ անարժէք, անպիտան եւ նոյն իսկ մեզի վնասակար եղող կարգ մը բաներու համար ունայն տեղը մենք մեզ սարսռած կը զգանք գրամ վատնելու, և կը վատնենք։ Ոչ ապաքէն գործին միւս բոլոր ծախքերն ալ չատ հեղ առանց փոխարինութեան կամ չատ քիչ փոխարինութեամբ մը կ'ըլլան։ կ'ըլլան առանց տրտունջի, վասն զի հարկը պահանջեր է։ վասն զի ա՛լ անգամ մը անանկ վարժուեր ենք եւ համոզուած, եւ թէ երկրորդական եւ մեծ մասամբ չատ անկարեւոր ու չատ ալ անտեղի, եպերելի եւ խայտառակ բաներու մէջ Եւրոպացիները կապիկի պէս կ'ընդօրինակենք ու չատ հեղ ալ զանոնք կը գերազանցենք, սակայն միւս կողմանէ չատ կարեւոր, դրական և չտեսկան կենսականութիւն ունեցող խնդիրներու, պարագաներու մէջ դեռ չատ եռ, պահպանողական եւ նախապաշարում ենք։ ՎԱՇԱՌԱԿԱՆ

տատութեան մէջ գտնուած մատուռը՝ ուր է նաեւ բարեյիշատակ Սրբուհի մայրապետին յիշումը։

Արքեպիսկոպոսութիւնը սկսաւ Հրաշափառով զոր որբուհիները գեղեցիկ ոճով սրատարժէքին Այդ միջոցին նախագահ Հայրապետը Պատրիարքական կոնդակը կը ներկայացնէր ներկաներուն մեծաձայն, զոր յետոյ ընթերցաւ որո՛շ և յատակ չեշտերով, ու միանգամայն կարի սրտառուչ եղանակաւորումով մը։

Կոնդակին ընթերցումէն վերջ Խնամակալները նորընտիր մայրապետին յանձնեցին Սրբուհի մայրապետին բուն իսկ իր սատրագրութիւնը կրող կտակագիրը, որպէս զի անոր երրորդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն կանոնական ուխտը ընէ։

Քրիստինէ մայրապետ իր ձեռքին մէջ բռնած կտակագիրը, օրինաւորապէս ըրաւ իր ուխտը Ս. Սեղանին առջեւ և կարդաց իր ընտրութեան պարագները գծող հետեւեալ գրուածքը.

«Գերապատիւ Ս. Հարք, Ազնուաշուք Խնամակալ էֆէնտիք եւ Ազնուական Խնամակալուհիք։

Մինչ Հիւանդանոցին մէջ հիւանդներովս կը զբաղէի, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը ինձ հրամայեց հոս գալ Երանուհի մօր հիւանդութեան ատեն որբուհիներուն խնամատանելու համար։ Անբաւականութիւնս յայտնեցի, բայց և այնպէս ն. Սրբազնութիւն եւ Խնամակալ Տեարք դիս քաջալերել խոստացան, ի հարկին ամէն օժանդակութիւն ընել ինծի։ Արդարեւ խոստումները լիուլի կատարուեցան, և ես առժամեայ պաշտօնս ըստ կարի վարելով հանդերձ, հիւանդին ապաքինման կը սպասէի, որպէս զի յանձնառութիւնս վերջ դնէր։ Անոր ցաւալի մահով պաշտօնս լրացած էր արդէն, ինծի ալ անկ էր հիւանդներուս քով վերադառնալ։ Եւ սակայն Ս. Պատրիարք Հօր հրամանը պարունակող շնորհաբեր կոնդակը զանձանութիւնս Գալիֆեան որբանոցին որբուհիներուն մայր կը կարգէ։

Անձիս անբաւականութիւնը, պաշտօնին բարձրութիւնը կը դնէր վրաս ոչ սակաւ պատասխանատուութիւն մեծ Աստուծոյ, որբերուս և իզձիս հանդէպ։ որոնք կուգան կը խնդին մաքիս առջեւ կը տատանիմ անձնատուր լինել, սալուծին ու բեռին ծանրութեան։ Այսու ամենայնիւ ուշադրութեանս առարկայ լինելով վեհանձն բարերարներ, որոնք երբեք իրենց հիւանդները, որբերը լքած երեսէ թողած չեն և հաստատութեանս հիմնադիր բարեյիշատակ Սրբուհի մայրապետն նուիրագործուած կտակը որ ամէն դժուարութիւններու փոխարէն դիւրութիւններ ալ կ'ընծայէ, եթէ այն կամ առ կամ դործադրուի, կ'ոգեւորուիմ արդարեւ։

Եւ արդ հանդիսաւոր ժամուս, առաջի Ս. Աւետարանի, Ս. Խաչի, ի մէջ մատրանս, առընդէր բարեյիշատակ Սրբուհի մայրապետին չիրմին, ի ներկայութեան Ս. Հարցդ, խնամակալ եւ խնամակալուհի՝ Տեարց և Տիկնանց, որբուհիներուս մատաղ դասուն, որ նուաստիս զաւակներն են, յետ այսորիկ նախախնամութենէ տկարիս յանձնուած,

Կ'ուխտեմ հաւատարիմ մնալ իմ կոչմանս, մայր ճշմարիտ ըլլալ որբոց, անոնց իրաւանց պատկանելի եւ որբանոցին կանոնաց ճշդիւ գործադրութեանը հսկելով, վարուք և բարուք օրինակ բարի հանդիսանալ ամէնուն, յօգուտ և ի շահ օթեւանիս մէջ պատրաստուած որբաղջիկ զաւակներուս։»

Յետոյ Որբանոցին խոստովանանայր Տէր Հայրը կարդաց Նորընտիր խնամակալուհի Տիկիններուն հաստատութեան կոնդակը որ վերջէն յանձնուեցաւ Ատենապետուհի Տիկին Սրբուհի Գարակէօզեանի։

Ապա դարձեալ որբուհիները յուզիչ ձայներով երգեցին Տէր-Ողորմեան, ուրկէ Էրիզա Տէր-Յարութիւնեան, Սօֆի Եազճեան ամէնքն՝ զատ զատ իրենց շնորհակալութիւնը յայտնեցին մամուլին որ ազակից գտնուած է իրենց և իրենց այս շնորհակալութիւնը արտայայտեցին մամուլին ներկայացուցիչներուն։

ՊԱՂԵՍԴԻՆԻ ԿՈՂՄԵՐԸ

օրուան քուէրայի հիւանդութեան պատճառաւ՝ Երուսաղէմի փոսդայի երթեւեկութիւնը, հընդհատանօրեայի վերածուած է առայժմ։

Շաբաթ օրը՝ Երուսաղէմէն ստացուած նամակ մը կ'իմանանք թէ, Ս. Յակոբայ Մայրավանքին Մայր-Տաճարին մէջ՝ հանդիսաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեր է՝ նախագահութեամբ Ամեն. Տ. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին և ընդհանուր միաբանական եկեղեցական դասուն կողմէ նորոգ հանգուցեալ Տիկին Աղաւնի Գալազեանի հոգւոյն համար, և այս առթիւ սրտաշարժ դամբանական մը արտասաներ է Նորին Ամենապատուութիւնը՝ հանգուցեալ Տիկնոջ բարեգործութիւնները յիշելով, և երկար կեանք մաղթելով՝ Վսեմ. Նշան էֆ. Գալազեանին համար։ Ամէն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք հայրը՝ նաեւ օրհնութեան սա վշտակցութեան կոնդակ մը ուղղած է այս առթիւ ի Պոլիս Նորին Վսեմութիւն Նշան էֆ. Գալազեանի, զոր անձամբ տարաւ յանձնեց Տ. Գէորգ սրբազան Երէցին։ Գալազեան ընտանիքը արդէն Երուսաղէմի Ս. Յակոբ վանքին հողերուն վերայ տուն մը կառուցանելով անոր նուիրած է զայն իբր մշանշենական կալուած մը։

ԲԻԶԱՆԴԵԱՆ գրատունը, երկու ընտիր աշխարհացոյց քարտէսներ նուիրած է Գումգապուի դրսի Պողոսեան եւ Վառվառեան երկսեռ վարժարաններուն, երբ իրեն դիմում եղած էր մանկավարժական նիւթերու գնման համար, որոնցմէ առաջ մէրիք մը ունի։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՑԷՆ գրուած նոյեմբեր 27թիւ նամակէ մը կ'իմանանք թէ Պատրիարքարանէն քնինչ մը պիտի զրկուի եղեր հոն, որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ քնել այն քարուկիր կալուածը որուն համար կ'բսուի թէ յուսացուածէն աւելի դրամ վատած է, նախորդ Թաղ. Խորհուրդը, մանակցութեամբ առաջնորդարանի նախորդ քարտուղարին։

Մեր կարծիքովը սխալ է այդ լուրը, որովհետեւ Պատրիարքարանին մէջ առանկ բանի մը վերայ խորհուած չէ։ Արդէն Աղեքսանդրիոյ քահանայացուն խնդիրն ալ, որ բաւական աղմուկ հանեց, կարգադրութեան համար յանձնուած է Տ. Յովսէփ եպիսկոպոսին՝ աջակցութեամբ տեղին միւս եկեղեցականներուն։

ԵՐԷԿ, ուսն Յղութիւն Ս. Աստուածածնայ, Պատրիարքարանի Դիւանները փակ մնացին։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ նորընտիր Թաղ. Խորհուրդը կիրակի օր իր Բ. նիստը գումարելով դիւանը ընտրեց հետեւեալ կերպով։— Ա. Ատենապետ Ենովք էֆ. Բուլճեան, Ա. Ատենադպիր Լեւոն էֆ. Սաաթճեան, Բ. Ատենապետ Յարութիւն էֆ. Զիլճեան, Բ. Ատենադպիր Գառնիկ էֆ. Հայոցեան, Դանապետ՝ Մանուկ էֆ. Վարդանեան։

Ինչպէս կը տեսնուի նորընտիր Թաղ. Խորհուրդը ընդունած է իրեն յանձնուած պաշտօնը, և գործի ձեռնարկած երէկուընէ իսկ։

ԵԼՆԻ ԳԱԲՈՒԻՆ Թաղեցի մը նամակ գրելով խմբագրութեանս գովեստիւ կը խօսի տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին և երկսեռ վարժարանաց վերայ։ Այս տարի, բացի Մանկապարտէզին՝ աղջկանց ուսումնասրանը նաեւ բարեփոխութիւններ կրած է։ Հաստատուած են դասընկերի և գործնական ձեւագիտութեան դասեր, որոնց առաջինովը՝ աշակերտուհիք ըստ բուսեղանին կարող են մանր կտորներ նուագել։ իսկ երկրորդովը՝ այժմէն իսկ կարել կը վարժուին իրենց շրջազգեստի և այլն պէտքերը։ Միայն թէ այսպիսի օգտակար ձեռնարկներ ժողովրդային օժանդակութեան կը կարօտին, որոյմով միայն կարելի է գործ մը կատարելապէս ի գլուխ հանել, և յուսալի է որ Եղեռն-Գարուցիք անտարբեր չի գտնուին այս մասին, որ իրենց զաւակաց լուսագոյն կրթութիւնը կը չօշափէ։

ԿԸ ԹՎԻՆՈՒԻ անշուշտ թէ անցեալ տարի պոլսական թերթի մը մէջ հաճի Յակոբ Աւետիսեան զրպարտութիւն մը ըրած էր Վան գտնուող Յարութիւն Աւագ Սարկաւագ կամսարականի նը-կատմամբ, որ իսկոյն դատ բացած էր յիշեալ Յակոբի դէմ։

Նոյեմ. 9ին չորեքշաբթի օրը Վանայ վերաքննիչ ատեանը անպարտ վճռեր է Յարութիւն ոարկաւագը և չարթուան մը բանտարկութեան և դատական ծախուց վճարման դատապարտեր է Հաճի Յակոբը։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ «ԾԱՂԻԿ»ԻՆ

Ուրախ ենք որ «Ծաղիկ» հաճած է եղեր ծանուցանել «Մանզումէ»ի վերաբացումը, իր «Ներքին լուրեր»ու բաժնին մէջ։ Բայց «Ծաղիկ» որ խմբագրապետներով կազմակերպուած մարմնով (՝՝՝) մը կը հրատարակուի, գէնէ պէտք էր գիմանար կենցաղագիտական ամենատարրական կանոն մը թէ, Հայ թերթի մը վերաբացումը իր մասնաւոր տեղը ունի թերթին մէջ, (ինչպէս գիտցած էին ճշդել մեր միւս պաշտօնակիցները), ուր պէտք էին հրատարակել այդ լուրը, և ոչ թէ «Ծաղիկ»ի «Ներքին Լուրեր»ու բաժնին մէջ որուն վրայ պէտք չենք տեսներ ակնարկ մը նետելու, քանի որ արդէն ուրիշ թերթերու մէջ կարդացուած կ'ըլլան անոնք։

ՏԻԱՐՊԷԿԻՐԻ ՍՐԲԱԶՆՈՒԹԵՍՆ ՇՈՒՐՋ

(ՆՈՐ ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ)

1902 Նոյ. 27, Տէրսէ։

Վերջերս կարդացի «Արեւելք»ի մէջ Արէտի «Շաբաթական Նօթեր»ը. որոնք յաճախ կը դառնային Ս. Հաղորդութեան սրբապիղծ յերիւրանքին շուրջը։

Բայց չկրցայ զարմանքս զսպել այն միակողմանի դիտողութեանց ու դատողութեանց համար, որոնք կանխակալ կարծիքով, մասնաւոր դիտումով մը գրեթէ՝ գրուած և այնքան առաջ տարուած էին որ առանց քննական տեղեկագրի պարտականութիւնը լսել ուզելու և առանց կիրք. Կրօն. Ժողովոյ վճռոյն սպասելու, Արէտ՝ ինքն իր կարգին դատապարտած է, զերպարտեալները։

Կրօն. Ժողովը սակայն խնդրոյն էութեանը խորապէս թափանցելով, չատ անսպառ կերպով արձակեց իր արդար վճիռը, և ես որ խղճահար կը սպասէի քննութեան ելքին, առիթ կունենամ այս մասին յայտարարել չատ ճշդիւտ դէպք մը, որ տեղի ունեցաւ այդ խմբագրոյն քննութեան սկզբնաւորութեան միջոցին։

Ահա իսկութիւնը։ Արեւտիւ Աբդուհալիֆ եմ, իբր օբէնգէտ՝ այդ ամբաստանութիւնը յերիւրողները գիշեր մը բնակարանս եկան ինձմէ խորհուրդ հարցնելու, խնդիրը յերիւրանք ըլլալը յայտնեցին ու առաջարկեցին թէ սուտ պէտք չի ես ալ Քու ամենառատ այցելութեամբդ քաւուելով փրկուիմ։ Ու Քեզ Հօր ու Սուրբ Հոգւոյդ միշտ փառք Թող մատուցուի. ամէն։

Նոյն այն Հինգշաբթի գիշերուն մաղնանդներուն ու ողբախառն հեծեծանքներուն նո՛ր յաւելումը։

Սրբի խորերէն խօսք ու Աստուած։

ԿԱ. ԽՕՍՔ

Եւ ինչո՞ւ իմ տուիրողս՝ միշտ երգեմ Մաղմոսին (մէջ գրուած) այնպիսի բաները, որոնք նախատինք ու նզովք ըլլան ինձ միշտ։ Որովհետեւ ինչպէս արդարին պատիւը ինձ դատապարտուածիս յարմարցնեմ, անոր հետ ըսելով թէ «սիրաց ծուռ մարդը ինձ չմոտեցաւ»։ Ես որ թէեւ Աւետարան քարոզող, նոր օրէնքի աշակերտ՝ (կրօնական) սակայն զուրկ եմ ամէն բարեմասնութիւններէ, ինչպէս չյուսահատիմ ապրելէ և Օրինական, Զինուոր, Թագաւոր և Մարմնական հրապէս զի ես ալ Քու ամենառատ այցելութեամբդ քաւուելով փրկուիմ։ Ու Քեզ Հօր ու Սուրբ Հոգւոյդ միշտ փառք Թող մատուցուի. ամէն։

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԶԱՒԷՆԻՆ

Կը տեսնամ որ սխալած էիք. փոխանակ ազատ ժամանակ ընելու, ազատ գրութիւններ պէտք էր որ ըսէիք. ազքատին, անանկին կամ լաւեւս է ըսել համայնքին օգտակար հանդիսանալու դիմակին տակ, անձնական հաշիւներ հոսող գրութիւններ, որոնք ամէնէն աւելի պէտք ունին անագուելու, որպէս զի դուրս տան իրենց գոյնը և միայն իրենց քուն նպատակը փայլեցնեն ընթերցողին աչքին։

Կէտիկ-Փաշայի թաղային գործերը կը հարուածէք խել մը իմաստ զուրկ փաստերով. եթէ այդչափ բանգէտ էիք, ինչո՞ւ ժամանակին չկրցիք ձեր հանճարեղ (՞) գործունէութիւնը ցոյց տալ. և բոլորովին հակառակը ըրիք։ Այսօր աղքատախնամը կը պաշտպանէք, մինչդեռ օր մը երբ՝ նորէն ո և է հաշուով մը անոր հետ ալ գէշ մարդ ըլլաք, դարձեալ դուք ձեր գրչովը պիտի ընէք այն բաները. ինչ որ ըրած էք ի վաղուց անտի կէտիկ-Փաշայի թաղական խորհրդին և ոյժմ մասնախումբին։

Կէտիկ-Փաշա

ԴԻՏՈՂ

Այրի Տիկին Փուլիկ Տ. Պալթեան և զաւակն, Տէր և Տիկին Պետրոս Պալթեան, Տէր և Տիկին Միհրան Պալթեան, Տեարք Սեդրակ Յարութիւն և Միսակ Պալթեան, Տեար Յարութիւն Ստամպոլլուեան, Տէր և Տիկին Յովակիմ Ստամպոլլուեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Համբարձում Ստամպոլլուեան և զաւակունք, Այրի Տիկին Սիմա Պալրգճեան, Յակոբ էֆ. Տիլճեան, Տէր և Տիկին Միհրան Եէֆտեան, Յակոբ էֆ. Պալրգճեան, Այրի Տիկին Մարիա Յազճեան և զաւակունք, Վսեմ. Տէր և Տիկին Յարութիւն Զէքի էֆ. ինչպէս նաեւ Իսամսպոլլուեան, Մուրատեան և Զափուղեան ընտանիքները և համայն պարագայք ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն ղղառնաղէտ կորուստն՝

ՄԵՍ. ՏԻԳՐԱՆ ԷՖ. ՊԱԼՔՍԵԱՆԻ

որ հետ երկարատեւ հիւանդութեան այս առաւօտ կնքեց իր մահկանացուն Լաւրնավուտ քէօյ, ի խոր սուգ հագցնելով իր այրին, զաւակը, ծնողքն, եղբարք և բոլոր ազգականքն և պարագայք։ Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, Եօթնշաբթի (10 Դեկտ.) ժամը 9½ին (Հ. Թ.) ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը և անտի պիտի ամփոփուի Շիշլիի ազգային գերեզմանատունը։

Աշխատասիրեց, 9/22 Դեկտ. 1902

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ

պիտի հրատարակեմ հանգուցեալ Երանուհի մայրապետին վրայ եղուարդ Գալանճեանէ գրուած յօդուած մը, որ գրական գեղեցիկ կտոր մըն է։

Ինչպէս նաեւ «Միլիուատէր Դէմմեր» խորագրով բաղդատական տեսութիւն մը՝ Ռոչիլտի եւ Ռոֆֆելլերի վրայ։

ԻԼԱՆ

Շիրքէթիմիզին էնկիւրի ամանորը 1902 սէնէսի Թրլրինի սանի 13ին իթիպարէն, մահալլի թիւճարանան Գրիգոր էֆ. Կիւզեանա իլահէ իսիլ-կենտէն, էհալիի միւհիբէրէմէնին մուսմիւլէյէ քէմալը էմնիյէթլէ մուսաւէլէ իսէպիլէնէքլերի իլան օլունուր։

Պալքան սիկուրթա գումբանիասը-նէն Մէմլիքը Շահանէ իլուն ուսում ամանը

ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԳԱՎԱԹԱ ՓՈՐՍԱՍԸ

Էսք. Ուսմ. սիւն ոգչ. գրա.	30 – 31½
» » էն եւիքսէք	30 00½
» » էն ալաղը	30 37½
Բուսմէլի չքմէն. ոգչմ գրնա.	117—
» » էն եւիքսէք	117 – ¼
» » էն ալաղը	116—⅞

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՈՆԼԱՐԸ

Բէժի ոգսիոնը Օս. լիր.	—
Սիկարէթ Ա.	0—20
» Բ.	—90
Թրամվայ	5—52
Ժուլիանս	1—32
Օպլիկասիոն Թրամվայ	493—
Ասիւրանս	4—22
Գոբրօրասիոն	0—05
Գումէրսիալ	0—09
Քրէտի Ֆոնսիէ էմիրսիէն	264—
Լօրիօմ	73—50
Պանգ Նասիոնալ ոբ Կրէդ	418—
Թրանսվաալ	145 —
Ըրնթըմ Թանվիլիթը	493—
Անտասլը չըմ ոգսիոնը	11—50

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրաը 100 ղրուշ	ղ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—01
Մէթալիք	102—25
Ռնկիլիզ լիրաը	110—05
Ֆրանսըզ ալթունը	87—25
Բօլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8—60

ԷՎՐՕԲԱ ՓՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 21 Դեկտեմբեր

Ռնկ. էհսամը Ռնկ. լիրաը	93—
Օսմ. » գաբանտը	28—12
» » Բ	31—25
» » Գ	55—50
Օսմանլը Պանգասը	13—75
ՄըսըրՏուլ. մութեմէտրէ	107—
Պուլկար խաթիգրաղը	93—
Գումպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25—35
Թրանսվալ	5—68
Շարթրէթ	3—25

Պերլին 21 Դեկտ.

Բուսմէլի չըմէնտրֆ. (մարգ)	122—20
Լօնտրա իւզերինէ գամպիո	20—240

Բարիզ 21 Դեկտ.

Ֆրնս էսք. 3% ֆր.	99—30
Եէնի Օսմ. էհսամը գաբանտը	28—70
Բուսմէլի չըմէնտրֆիքերի	120—50
Իթալիա էհսամը	104—10
Բռիօրիթէ Թիւրք	500—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթօման	477—
Սբանեալ	87—60
Թրանսվալ	145—
Էմիբսին իւնիֆիէ	108—90
Շարթրէթ	84—

—

Վիէննա 21 Դեկտեմ.

Լօնտրա իւզերինէ գամպիս	239—40
Բուսմէլի չըմէնտրֆիրի ֆր.	111—50
Օսմանլը Բէժի ոգսիոնը	332—

ԳԱՄԳԻՕ

Լօնտրա	109—37
Բարիզ 3 այ վատ	22—87½
Ֆիորէն Մանատէլի	21—79

)(67)(

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵՔ

ԳՐԱԲԱՐ ԲՆԱԳԻՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ԳԱՍԻՄ

Ինչպէս ինքզինքս կորուստի մատնեմ սա խօսքն ըսելով թէ «անօրէնութիւն գործողներուն մի՛ ողորմիր»։ Ինչպէս ըսեմ թէ «ինչպէս որ մոմը կրակին առջեւ կը հալի, այնպէս ալ մեղաւորները Աստուծոյ երեսներուն առջեւ պիտի հալին»։ Ես որ ապականացու փափկութեամբ ապրած եմ, սա խօսքն ու անոր չարունակութիւնը ինչպէս յանգցնեմ ինձ թէ «պահեցողութիւնով անձս խոնարհեցուցի» թէ «երբ անոնք նեղէին քուրձ կը հագուէի և պաւորի ու արտումի նման կը խոնարհէի»։ Ինչպէս հանդարտիմ ինձ նմաններուն պատիժը միշտ յիշատակելով մանաւանդ մինչ Նախագահ Հայր Սուրբը պանդիսիով մը փակեց հանդէսը։

Արքեպիսկոպոսութեան աւարտումէն վերջ Խնամակալ. Ատենապետուհին, Քրիստինէ մայրապետին յանձնեց բարեյիշատակ Սրբուհի մայրապետին մատանին զոր Ս. Պատրիարք Հայրը ուղարկած էր, Խնամակալ էֆէնտիներուն ձեռքով։

Մատուռէն մինչեւ Գալիֆեան Որբանոց երթը, հանդիսաւոր երեւոյթ մը առած էր, մանաւանդ ան՝ որ համար որ որբուհիները առաջքէն երգերով կ'առաջնորդէին իրենց օգտին համար ա՛նքան մտածող Խնամակալուհի Տիկինները, նորընտիր մայրապետը և եկեղեցական հայրերը, խնամակալ էֆէնտիները և Որբանոցին բոլոր պաշտօնէութիւնը։

Որբանոցին հիւրանոցին մէջ որբուհիները կարգաւ շարուած շուրջը առած էին իրենց նորընտիր մայրապետին, անանկ որ ամէնուն դէմքէն գոհունակութեան աչքառու երեւոյթներ կը նշմարուէին։

Հոն, Հիւրանոցին մէջ որբուհիները միահամուռ երգեցին Համիտիէ քայլերգը, որուն՝ ներկաները յանկարծ ունկնդրեցին և մայրապետը ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Կայսեր թանկագին կենաց և արեւշատութեանը համար։

Որբուհիներէն մին երախտագիտական ուղերձ մը կարդաց, որուն՝ խնամակալուհի Տիկիններուն բարեջան Ատենապետուհին հակիրճ պատասխան մը տուաւ, յորդորելով որբուհիները որպէս զի հնազանդ գտնուին իրենց մայրապետին և ամէն կերպով օրինակելի վարք մը ունենան իրենց միջավայրին մէջ։

Ատենապետուհի Տիկինը այնքան յուզուած էր, որ արտասուքներ աչքերով վերջացուց իր յորդորականը։

Ներկաները պատուասիրուեցան չոքաչայով, թէյով և փոկեղով։

* *

Հանդէսին աւարտումէն վերջ Որբանոց հասան, մահճակալներ և ուրիշ տպրանքներ որոնք խնամակալուհի տիկիններուն աշխատութիւնով եկած էին։

Հասած նիւթերուն մէջ կային զգեստեղէնի վերաբերեալ բաներ, ինչպէս ֆիստանցու, ամէրիքան, խասայ, թաշկինակ, գուլպայ ևն. ևն.։

* *

Հանդէսին կարգադրութեան կը հսկէին Որբանոցին պաշտօնէութիւնը ամբողջովին, մանաւանդ Ռեվերոս էֆ. Թաղէոսեան որ իրրեւ հաստատութեան հոգին, ամէնէն աւելի աշխատութիւն և գործունէութիւն ցոյց կուտայ։

Որբանոցին մէջ ոգեւորութիւնը ընդհանուր էր, ամէնուն չբթանց վերայ ուրախութեան նշոյլ մը կ'արտափայլէր։

Զերմապէս փափաքելի է որ Խնամակալուհի տիկինները յարատեւէին իրենց պաշտօնին մէջ նոյն եռանդով ու խանդով որով սկսան գործի, և Քրիստինէ մարգարեան ալ հաւատարիմ մնալով իր ուխտին օրինակելի հաստատութիւն մը դարձնէր Որբանոցը։

Հանդէսը լրանալու պահուն հասաւ նաև խնամակալուհի Տիկին Էլիզա Տէր-Յարութիւնեան, և իր հետ բերաւ նուէրներուն ցանկը որ պաշտօնապէս պիտի հաղորդուի Թերթերուն։

Խնամակալուհի տիկիններէն բացակայ էին Տիկին Յուստինէ Տիլպէր, Տիկին Էսաեան և Տիկին Աղասեան։

* *

Մնացեալ անդամները, Տիկնայք՝ Սրբուհի Գարակէօզեան, Վասիլուհի Գարակէօզեան, Իսկուհի Փափազեան,

---

թէ «պիտի չպակսի սակայն Աստուծոյ բարկութեան մրուրը, ուրկէ պիտի խմեն աշխարհի բոլոր մեղաւորները» և թէ «մեղաւորներու բոլոր եղջիւրները պիտի փշրես»։ Ինչպէս Յակոբին (Հրէից) ապերախտութիւնը պատմելով հեգնիմ, երբ չուքին հետ ճշմարտութիւնն ալ ընդունելով մէկտեղ՝ անոնց հետ անոնց թերութիւնովը մոռցայ Քրիստոսի երախտիքը որ չնորհուեցաւ Աստուածահրաշ խաչին փրկանքովը. մինչդեռ անոնք (Հրեաները) Մովսէսի զօրավարութեան դէմ ապերախտ գտնուեցան որ գաւազանին սքանչելիքովը Տէրունական անտեսութեան օրինակը կը նկարէր։ Ինչպէս նկարագրեմ աղէտները մեր (հոգիներուն) վրայ յարձակող դեւերուն, զանոնք օտարացող, խուժդուժ ցեղ մը ցոյց տալով թէ մեր մէջ գրտնուող բարիներուն դիակները իրր կեր նետուցին վնասակար թռչուններուն՝ այսինքն օդային դեւերուն առջեւ. չարին հետ միաբանած կամքս ինչպէս սուրբ անուանեմ, ճամբուն վրայ ինկած խօսքի հունտին նման. ինչպէս (սուրբ անուանեմ Աստուծոյ դէմ մըղուած) պատերազմի նոյն ճամբուն մէջ՝ չարին (սատանին) նմանակութեամբ, ծածուկ կռուող անենազանդ զօրքերուն գունդը մտքիս, զոր ես զօրացուցի քսու սատանին հնարքներուն գործակցելով։ Ոչ իսկ կրնամ աղերսել թէ «մի՛ լուր. մի՛ դադրիր, ո՛վ Աստուած» և թէ «Քու սուրբերուդ վրայ խորհեցան ու ըսին» և ինչ աղօթք որ Սաղմոսի այս գլուխին մէջ գրուած է։ Որովհետեւ խիստ պատեհ է այս սաղմոսները՝ միշտ կռուրդող մոլի դեւերուն բռնութեանը ու անոնց հետ՝ իրենց ծառայող մարդոց համար հակընալ, (հոգիներու) ներկայ ժամանակի խռովութեան հանդէպ։

Ե. Որոնցմէ՝ ո՛վ Մեծ Աստուծոյ բարձրացած Որդին Տէր Յիսուս Քրիստոս Դո՛ւն պահես ու ամրացնես, երկնային զօրքերուդ չրջափակութիւնովը խաբեցին (սատանին) ամէն հովերուն հոսանքէն զմեզ պաշտպանես լոյսդ խաչովը. որովհետեւ եթէ բազմօրինակ անօրէնութիւններ գտնուին իսկ վրա՝ բայց հաչտութիւն՝ ո՛չ երբեք։ Դուն որ չհանգստացար ինձ նման ամբարիշտներուն կորստիլը տեսնելով, այլ խիստ գորովալի արտմութեամբ կրկնապէս ցուցեցար չարագործներուն՝ աւերիչ ջրհեղեղին տակ խեղդուելուն հանդէպ, ու անոնց մահուան տաղտկալի դիպուածը՝ Քեզ վերագրելով, լսողներուն զարմանք ազդող խօսք մը ըսիր մտածելով թէ «մարդոց գործերուն համար անգամ մ'ալ չ'անիծեմ երկիրը»։ Ու մեծապէս զուարճանալով կը մխիթարուիս անմաքուրներուն ու սատակման դատապարտուածներուն փրկուիլը տեսնելով, դուն որ երբեմն դդմենիին առակովը կործանուելիքներուն խնայելդ ցուցուցիր, ո՛վ Ողորմած. և ուրիշ մէկուն համար ալ սատիկ վշտանալով նեղացար՝ ուրացողներուն օգտին համար անձրեւին ուշանալը տեսնելով։ Վերջին օրերուն մէջ տեսակ տեսակ անճառելի բարութիւններ ու տնչելի յիշատակներ ցոյց տուիր, Քեզմով՝ սուրբ Առաքեալներուդ միջոցով քաղցրահամբոյր ողջոյններ ձօնել հրամայեցիր հեռաւոր, անմաքուր ժողովուրդներու։ Ահա՛ ինձ ալ ցոյզ հայրենի գթութիւններուդ կենդանի սէրը. որպէս զի ես ալ Քու ամենառատ այցելութեամբդ քաւուելով փրկուիմ։ Ու Քեզ Հօր ու Սուրբ Հոգւոյդ միշտ փառք Թող մատուցուի. ամէն։

ԱՂԱՂԱՆԴՐԻ ԱՂԱՂԱԿԱՆ ԳԻՐՔԵՐ

Ինչպէս գիտցուած է՝ Ամերիկեան Միսիոնարական Ընկերութիւնը Ամերիկայի մէջ ունի Աղաղանդրի Աղաղակ անուամբ գիրքերու հրատարակչատուն մը։ Ասոնք ամենայն ազատութեամբ կը հրատարակեն ամէն տեսակ գրքեր, ինչպէս գրականութիւն, գիտութիւն, բանաստեղծութիւն, պատմութիւն, կրօնական գրքեր, ինչպէս նաեւ դասագրքեր։ Ասոնք ունին նաեւ գեղեցիկ գրքեր մանուկներու համար

ՅԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՂԹՐԻԳԱՍԸ (120)

ՄԻԽԹԱՆԹԸԳՆԻ ԷՍՔԱՊԸ

ՄԻՒԷԼԼԻՍԻ

ԲՈՒԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

ՀԱԳԳԱՔԱԾՆ ՅՈՒՇՈՒՈՐԸ

—Լաքին մուխթարա վուգուս պուլմահեանգ մը։

—Էվէթ եալընըզ օ մխքին ուզուրսուզլարտան, էլինիզատքի սէրվէթին խթիհնալի իշուն սիզէ եարարմ իթիմ, գաչմագտան նէ՞ չգար, սիզի էլինիզատքի գատար պէր սէվէթէ տահա սահիպ իսէր իսէմ...

Մարքինին կեօղլերի թամարնտան բարըլ բարըլ բարլահարագ տէտի քի.

—Էվէթ պէլքի... հագգընըզ վար սիզ կէլմէտէն էվէլ պէնաէ պունը տիւ չինիւեօր իսիմ։

Պիր ազ տիւշունիւպ իշինի չէքէրէք.

—Ա՛հ, հագգընըզ վար, լաքին հիյլէնիզին խթիմալի իշունտէ օղրաշմագ լազըմ սըր, ճապապ տահմա ապրամագտա օլտուղում իսթիրահաթանալի օլապիլէճ՞քմիր։

—Ագբլը տավրամմալը. պունտան էյու ի՞մի օլուր. ինսան իշուն պիր չգմագ սօգաղա սոթրդը վագբթ օրատան խուրուճինիտէ պիլմէք իգթիզա իսէր. չիմտի քիչիւք գըզտան պահա իսէլիմ. պու սան սէօզ իւզերինէ Շարլ խաֆիֆէճ թիթրէտի։

Պիր տահթ սանրա Նիքիզ օթէլտէն չգար՝ լաքին մէրգումըն զինի բէք մէշղուլ օլմալրարը քի քէնտինէն պիր գաչ տարմ էօնտէ կիաէն ամէլէեէ հիչ տրգգաթ իթմէտի...

Մ. Բէրնօլէն երիմինճի տէֆա օլարագ օղլունա տարիր էվրագրն միթալէասրլա մէշղուլ իտի. գարըշարմագտա օլտուղը քեազրտարը պիր մէնկէնէ իմիշ կիպի էլինէ ալուպ պիր քէրէ կէօղտէն կէչիրէրէք պրրագրը իտի. պունլարրն նէ օլտուգլարրնը պի՞լմեօրմը իտի. միսթանթգնի կէօղլերի էօնիւնտէ մասլահթը հէր պիր սուրէթի տէօնմէքտէ օլուպ չու եէնի վէ զինինի գարմագարրչրգ իթմէքտէ օլան թէհարրիսաթ քէնտիսինէ բօման օգուեօր զանն իթտիրիր իտի։

Միւթանթգը թէքմիլ գուվվէի միւֆէքքիրէսինի սարթ իլէ զայրէթ իտիեօր իտիսէտ եինէ իշին հագգըլա իթա իտիլէմեուպ կիւզել պիր նէթիճէեէ վասլ օլընամամասընտան գօրգմագտա իտի. մումտիլէհին թապիեթի միւտաէթի էօմրինտէ վագը օլամագ իշլերին նասը թէսվիեէ իտիլմէսի լազըմ կէլուր իսէ էօյլեէէ իմրա իթմէք իտի. մասլահթը պիր տիհէթի բէք կիւճ օլարընընտան հագգրագթընա իրմէք իշուն զիեռաէսիյլէ տիւշիեիւպ նիհաեեթ զինի շաշրրարագ ուճունը գուլբունը զայպ իտուպ եէնի պաշտան տիւշիւնմէկէ պաշլար իտի։

Ֆաեը՝ պիր միւսթանթգընն ագլը պէօյլէ չէյլէրլէ շաշրրմաեուպ ֆէվգելատէ թէֆէքքիր իտէրէք զիր հիւսը նէթիճէ իտրաճ թիմէլի վէ թէստատիւֆ իթտիկի պու կիպի ատվալ միւշքիլեաէ քէմալը մէհարէթլէ շալըշուպ կիւզել պիր մուվաֆֆագբեէթէ նաիլ օլմալը։

Մ. Բէրնօլէն իքի կիւնտէն պերու Ֆօվարը կէօրմէմէշ օլտուղունտան մէրգումուն մուվասըլէթինի շար չէշմէկ ինթիզար իթմէքտէ իտի. շուրասընը տա իգանա մէճպուրղ քի միսթանթգ սան իւմիտինի պու բօլիսէ իսթինատ իթմիշ օլուպ՝ լաքին սըրրընը Ֆօվարա ատմահուպ գալպինտէ հրգգ իթմէքտէ պուլունմուշ իտի։

Միւսթանթգ Ֆօվարրն թապգրգը իթա իտիլէմեուպ կիւզել պիր նէթիճէեէ վասլ օլընամամասընտան գօրգմագտա իտի. մումտիլէհին թապիեթի միւտաէթի էօմրինտէ վագը օլամագ իշլերին նասը թէսվիեէ իտիլմէսի լազըմ կէլուր իսէ էօյլեէէ իմրա իթմէք իտի. մասլահթըն պիր տիհէթի բէք կիւճ օլարընընտան հագգրագթընա իրմէք իշուն զիեռաէսիյլէ տիւշիեիւպ նիհաեեթ զինի շաշրրարագ ուճունը գուլբունը զայպ իտուպ եէնի պաշտան տիւշիւնմէկէ պաշլար իտի։

Մ. Բէրնօլէն երիմինճի տէֆա օլարագ օղլունա տարիր էվրագրն միթալէասրլա մէշղուլ իտի. գարըշարմագտա տա օլտուղը քեազրտարը պիր մէնկէնէ իմիշ կիպի էլինէ ալուպ պիր քէրէ կէօղտէն կէչիրէրէք պրրագրը իտի. պունլարրն նէ օլտուգլարրնը պի՞լմեօրմը իտի. միսթանթգնի կէօղլերի էօնիւնտէ մասլահթըն հէր պիր սուրէթի տէօնմէքտէ օլուպ չու եէնի վէ զինինի գարմագարրչրգ իթմէքտէ օլան թէհարրիսաթ քէնտիսինէ բօման օգուեօր զանն իթտիրիր իտի։

Միւսթանթգ թէքմիլ գուվվէի միւֆէքքիրէսինի սարթ իլէ զայրէթ իտիեօր իտիսէտ եինէ իշին հագգըլա իթա իտիլէմեուպ կիւզել պիր նէթիճէեէ վասլ օլընամամասընտան գօրգմագտա իտի. մումտիլէհին թապիեթի միւտաէթի էօմրինտէ վագը օլամագ իշլերին նասը թէսվիեէ իտիլմէսի լազըմ կէլուր իսէ էօյլեէէ իմրա իթմէք իտի. մասլահթըն պիր տիհէթի բէք կիւճ օլարընընտան հագգրագթընա իրմէք իշուն զիեռաէսիյլէ տիւշիեիւպ նիհաեեթ զինի շաշրրարագ ուճունը գուլբունը զայպ իտուպ եէնի պաշտան տիւշիւնմէկէ պաշլար իտի։

Միւսթանթգը պիր ազ բանթլանուպ օտանը էնինէ պօեունա տօյաշմագա պաշլատրագ տէտի քի.

—Պու սէպավէթի նասը լասը իթտինիզ։

—Բարիզատ իքի ատէմ վար պունլարտան պիրիսինի պէլքի իքիսիսէ ճիանեթին ֆիլիտարլէր. պունը էեուէէ պիլիրիմ. չիմտի պանա ճիբմէլէրինի իսպաթ իթմէքլիք լազըմ սըր։

Բօլիս (մաղրունանէ)— Պունլարտան պիրիսի միսիս Մագսիմին մունիպալը սատրգը մարքի տը Ֆանվըլ իսմինի թագրնան ատէմ տիր, պու իսիմ տէ քէնտտ սինին օլտուղը պէլլի տէեիլ. տիկէրի իսէ չօգատն պէրու գանունա մուխալիֆ պիր չօգ սուի հարաքեթատա պէլլունան պիր հէրիֆ տիր. անը տա եագրնտա տէրէսթ իթտիրէճէեիմ, իսմիտէ նիքիզ տիր. քէնտիսինի կիւզելճէ թանմագլըզըմ լազըմ սըր. պունլարրն իքի նէֆէր տէ բէֆիքլերի վար, պիրիսինին իսմի Ֆիլիտար՝ տիկէրինին կիւսթավ սըր. պու Նիքիզ, Ֆիլիտար վէ կիւսթավ պիր ճէմիեէթ թէլքիլ իտիեօրլար, մագսատալարը իսէ գըլ օլտուղը միւնասիպէթի իլէ չէ.ին էթրաֆընտա օլան քէօղլերի սօյմագ սըր. մէրգումուն խըրսըզ իսէլէրտէ պունա տտիր պաշգա տիրու սէնտատ ելարտատա թէրագգը իտիեօրլար։

(Տեվամ)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

43 Պատկերներով զարդարուած կը պարունակէ

ՔԱՆԻՄԻ սրամիտ յօդուածները մեր ընտանեկան բարքերու վրայ,

Ա. ՔԱՆՈՍԵԱՆի ամէնէն սիրուն ոտանաւորներէն մէկ քանին,

Մ. ԳԱԼԷՆՏԷՐԵԱՆի Ակնցիի նոր թիւերը. Սարբիտեա բանայիրի պատմութիւնը՝ Ակնցիներու բերնէ եղած, եւ թէ այդ տոհմակիցները ինչպէս կը մեկնեն հեռագիրը, Ֆօնօկրաֆը, եղիֆտրականութիւնը, եւլն։

Եւրոպական բոլոր Վեհապետներու եւ Վեհապետուհիներու պատկերներն ու անոնց իրարու հետ ունեցած ընտանեկան կապերը։

Նաեւ զուարճալիքներ, առածներ, վէպեր, օգտակար գիտելիքներ, եւն։

Գին 5 դահեկան || Թղթատարով 6 դնչ.

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ, ՊԱՅԱԶԻԹԻ ՀԱՏԷՈՒ 38

Իւսկիւտար Գալֆանի Պաղը, նոր շինուած թատրոնին հիւդ դիմաց 600 կանգուն գետին մը կայ ծախու, որ անկիւնի գլուխ է. և տասներկու կանգուն երես ունի ճատտէին վրայ ու 50 կանգուն երես տլ՝ փողոցին մէջ. նուվասիայեց ու խիստ օգտաւոր. յարմար օգտէտ բնակարանի շինութեան։ Դիմել «Մանզումէ»ի խմբագրատունը։

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, մկանները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին մարդկային կազմուածքին համար, չատ անգամ կը ֆիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Սիրտը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կտրին, ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրոփէ և դեռ այս կարգի չատ մը անանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մացնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը հորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտ Պիլեօն՝ Օ վօ Լէսիթինին Պիլեօն անուամբ դեղ մը հրնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մացնէ արեան մէջ, ջիղերը-ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիմաբարը ժուիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ գեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ վօ Լէսիթին Պիլեօն Օ vo-lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամէնէն ազդու դեղն է չաքարախտին, ընդունուած էր Ֆրանսայի բժշկական Ակադէմիէն և 'ը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԹԱՐԻԽԸ ԹԷԷՍԻՍԻ 1863

ԱՆՈՆԻՄ ՇԻՐՔԷԲԻ

ԹԷՄԱՄԸ ԻԼԻ ԱԽԱ ՕԼՈՒՆԱՆ

ՍԷՐՄԱՆԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ

Մէրքէզը իտարէխանէլէրտէ պիլճիւմէջ մուամէլամը սարրաֆիյէ իճրա օլունուր։ Կալաթատաքի իտարէխանէսինտէ մէթանէթի վէ պէտէլը իճարէնին ազաղը իլէ հէր տուրլիւ բէճգապէլէրէ թէֆէվվիւգ խտէէք սուրէթտէ խուսուսի գատա տահրէսի մէվճուտ սըր։

Կալաթատաքի իտարէխանէսի իլէ Պէյ Օղլու չիպէսինտէ պանդա իլէ մուամէլէսի օլտուղունու միւսպիթ էվրագը հարզ օլանլարա՝ մախսուս սաղլանլար մէվճուտ սըր։

Սթանպոլ չիպէտէսի՝ էմթէա իւղերինէ բարա իգրաղ վէ Սիրքէճիսէքի խուսուսի տէբօսընա էմանէթ սուրէթի իլէ էմթաա գանալ իտէր։

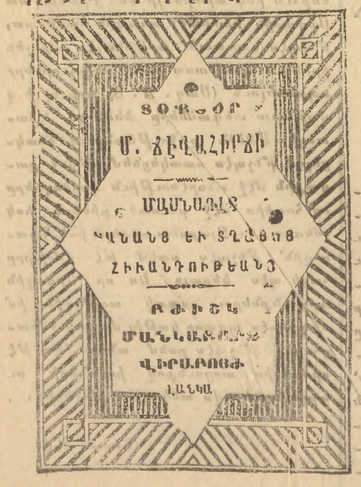

Խաչիկ Մ. Խաչատուրեան

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՊԱՐԻ

Լաւագոյն պարող մը ըլլալու փափաքն ունեցող պարի սիրահարներու կատարելապէս գոհացում տալու համար, խիստ դիւրասոյց մէթոտ մը պատրաստած է, որով չատ քիչ ժամանակի մէջ կրնան օգտուիլ, տեղեկանալով կարգ մը պարերու ինչ որ պէտք է. ի հարկին պատրաստ է նոյն իսկ մէկ ոտքդն, այսինքն մէկ ամբողջ օրուան մէջ լաւ մը սովրեցնելու երաշխաւորութիւնը ստանձնել։

Դասախօսութիւնք մասնաւոր տուներու մէջ։

Դիմել՝ Մեծ Շուկայ, Գալաթաքճիլար պաշը, Սերէթճի խանի կարգ Ֆէյճի Սեպուհ աղայի խանութը։ 8—20

ԷՄՆԻՑԷԹ

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶԱՓՈՒ ՎՐԱՑ

ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամի հրապարակ Գրէտի Լիսնէ դրամատան վերնայարկը

Եթէ կը փափաքիք առանց խարուելու երկիւղի՝ վայելուչ հագուստներ գնել, եթէ կ'ուզէք որ ձեր հագուստները ո՛չ անձրեւէն և ո՛չ ալ արեւէն ազդուին, դիմեցէք ԷՄՆԻՑԷԹ հագուստի մեծ վաճառատունը որ 25 տարիներէ ի վեր ամենօրեայ յարաբերութեան մէջ է եւրոպական մեծ գործարաններու հետ, և ձրան եղանակին առիւբրդեղէն ապրանքներու ստուար պէսպիսութեամբ ճոխացուցած է մթերքը։

ԷՄՆԻՑԷԹի կերպասները, գործով և գործուածքով, վերջին նորաձեւութեանց կը հաւասարին միշտ։ Առաջնակարգ դերձակներու ձեռքով կը պատրաստուին էրիկ մարդոց և տղայոց յատուկ ընտիր ճաշակաւոր և դիմացկուն հագուստներու ամէն տեսակները և մուշանպաները ինչպէս նաև կանանց համար բէլէդիններ, ֆուէլիներ եւն. եւն. ծայր տատիճան նրբութեամբ։ Գիներ՝ անմրցելի բաւական տատիճան ժամն։

ԷՄՆԻՑԷԹ վաճառատունը չափի վրայ հագուստի ճիւղ մը ունի, հաւասար Բերայի համասեռ առաջնակարգ Տուներուն։ 50—4

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ, ՋԵՂՋ ՉԿԱՑ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Է.Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Միւսիլէյ՝ օն պիր սէնէ մուգատէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէէն պա չահանէթնամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ ղայրէթ ու իսթիգամէթիլէ հէր քէսին հիւսնիւ թէվէճճիհ վէ էնմիսէթինի գազանմըշ, էրպապը նամուս վէ լիյագաթատան վէ պիրինճի սընրֆ տավ վէքիլէրքինէն մա՛բուճ պիր զաթ սը։

Բէնամիլէրի՝ հէր նէվ Շերիֆ Հուգուգ, ճէզա վէ Թիճարէթ տավալարընը տէրէօհատ իսէր։

Պիր մէպլաղը մաիւմ մուգապիլինտէ ալթը ալրգ վէ սէնէլէք ապօնէ գայա վէ գապուլ իսէր։

Տավալարը հագգընա մէճճանէն մալիւմաթ ալմագ իսթէէնլերէ պէյանը բէյ վէ իթաը մալիւմաթատան գաչընմագ։ Էքսէր տավալարատան բէչին իճրէթ ալմաղընը կիպի, բէք չօգալարընընա սուլէն թէավիյէտ գուսուր էլէմէզ։ Սապանլարը սահթ 3—6ետ վէ ագշամտանը տախ 10—12էզ գատար եաղբանէտ պուլունուր։

Իտարէխանէսի՝ Պապը Ալի ճատէսինտէ Մուսուլ խանընտա 22, 23 վէ 24 նումէրօլը օտալարը սրը։

ՀԱԳԻԳԻ ԻՒՂ ՔԷՕՃԷ ՄԱՐԳԱԼԸ ՌՈՒՍ ԼԱՍԹԻՔ ԻԳԹԻՐԱՍԸՆԱ ՏՐԳԳԱԹ

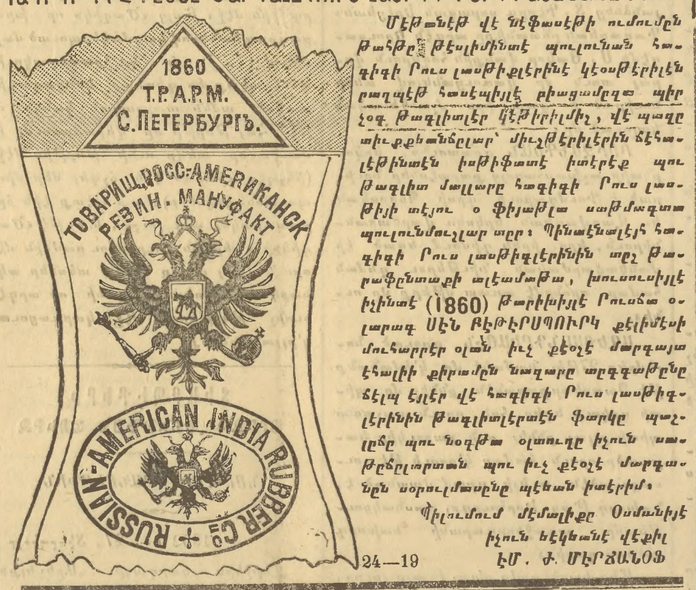

Մէթանէթ վէ նէֆասէթի ուժումը թահրիր թէքլիմինտէ պուլունան հագիգի Ռուս լասթիքլերինէ կէօսթէրիլէն բաղպէթ հասէպիյէ բիացամզզ պիր չօգ թագլիտլէր կէթիրիմիշ, վէ պազը տիւքքանընընը՝ միւշթէրիլէրին ճէհալէթինէն իսթիֆատ իտէրէք պու թագլիտ մալլարը հագիգի Ռուս լասթիկի տէյու օ ֆիյաթը սահմագտա պուլունմաուշլար սրը։ Պինանէպլէյէ հագիգի Ռուս լասթիգլերինն տրը թարաֆընտան ալէմաթա, խուսուսիյլէ իլինտէ (1860) թարիխիյլէ Ռուսճա օլարագ Սէն Բէթէրսպուրկ քէլիմէսի մուհարրէր օլան իւչ քէօշէ մարգայա էհալիի քիրամրն նաղարը արգգաթընը ճէլպ էլէր վէ հագիգի Ռուս լասթիգլերինն թագլիտլէրէն ֆարկը պաշլընը պու նօգթա օլտուղը իշուն սահթրլարտան պու իւչ քէօշէ մարգայնն սօրուլմասընը պէեան իտէրիմ։

Ֆիլումում մէմալիքը Օսմանիյէ իշուն եէկեանէ վէքիլ

ԷՄ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ

24—19

ՄԻՒԹԷՐԷՍ ՄԻՒՆԹԷՐԻԼԷՐԻ ԿԻՒՋԷԼ ՊԻՐ ՀԷՏԻՑԷ

ՎԱՔՍԻՆ

ՍՈՒՍՈՒՋ ԵԱՆԱՆ ԻՏԱՐԷ ԳԱՆՏԻԼԻ, ՀԷՐ ԵԷՐՏԷ ՍԱԹԼԸԸՐ

Թագիսէրհնէն սագընընզ

Մէզգիւր իտարէ գանտիլին բաղպէթը ուժումիեէէ մագար օլտուղունը կէօրէն բագիպլէր թարաֆընտան թագլիտլերի իմալ վէ ֆիրուսթ իսիլմէքտէ օլտուղունան, գուսթալար իւզերինտէ մէօր պուլունան ֆրանսրղճա (Վաքսին) քէլիմէսի իլէ ֆապրիգամզրն իշպու մարգասընա եանի ՔԻՒՐԷԻ ԱՐՋԸՆ իւզերինէ վաղ օլունմուշ օլան գանտիլին բէսմինէ տրգգաթ իթմէլերի թավսիեէ օլունուր։

24 գուսթու եագարգլարընը, կէթիրէճէքլերի գուսթալար տէրունինտէ պուլունան ուսուլը իտ թիմալէ տահր սարը քանղրտարլա իսպաթ իտէնլերէ՝ մալիւմ օլան հէտիեէ վէրիլէճէք տիր։

Պիլթիւն մէմալիքը Օսմանիէ իշուն մէղգիւր ֆապրիգանընն վահիտ չիպէսի իսթանպոլտա Սուլթան Համամընտա Հաճօղլուշ խանընընն իւսթ գաթընտա 29 էվ 30 նումէրօտտ Բաբաեանօղլուշ վէ չիւրէքճասը սրը։ 24—12

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANIFACTURING Co.

ՍԻՆԿԷՐի կարի մէքէնաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են. և բոլոր ընտանիքներ, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մէքէնայ սկսած են գործածել։ Սինկէր ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքաղրամ տարած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մէքէնաները կը ծախուին միմիայն ՍԻՆԿԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ վաճառատուններուն մէջ։

ԲԷՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ. 343 և 343 կրկին։ 2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

ԿԱԼԱԹԱ՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին եաեւ։ 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց։

ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

ՍԿԻՒԴԱՐ՝ Զարը պոյը թիւ. 120։

ԴԱՍԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԶՐԻ

Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի, Բերա, Մեծ փողոց թիւ. 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։

Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ԳԱԹՐԱՆ ՀԱԳՊԸ ԷՔՐԷՍ

Կէսթիւս նէղլէէրիյէ միզաճ, էօքսիւրիւքլեր վէ նէֆէս տարլըընա գարը վէ եէնի պայլամըզ վէրէմին Թէտավիսինտէ Թէէսիրաթը չիֆա պախշասը հասէպիյէ մէմլէքէթիմիզ սէրամէտան աթրպպի հազրգէսինին էքսէրիա Թագտիր վէ Թահսինինի վէ մէճլիսի Թրպպիեէ վէ Սքհիրէեի սամուսիեէնին Թաստիգինի իհրազ էյլէմիշ տիր։

Ուսմամ տէքօ վէ էճզախանէլէրտէ պուլունան։ Թաշրատան սիքարշ վուգուրնատ Եէնի Ճամիի չէրիֆ մէրտիվէնլերի գարշուսընտա Բեազիմ պէյին էճզա տէքօսունա միւրաճաաթ օլունմալը սրը։ 33—13

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

Միւսթանթգը պիր ազ բանթլանուպ օտանը էնինէ պօեունա տօյաշմագա պաշլատրագ տէտի քի.

—Պու սէպավէթի նասը լասը իթտինիզ։

—Բարիզատ իքի ատէմ վար պունլարտան պիրիսինի պէլքի իքիսիսէ ճիանեթին ֆիլիտարլէր. պունը էեուէէ պիլիրիմ. չիմտի պանա ճիբմէլէրինի իսպաթ իթմէքլիք լազըմ սըր։

Բօլիս (մաղրունանէ)— Պունլարտան պիրիսի միսիս Մագսիմին մունիպալը սատրգը մարքի տը Ֆանվըլ իսմինի թագրնան ատէմ տիր, պու իսիմ տէ քէնտտ սինին օլտուղը պէլլի տէեիլ. տիկէրի իսէ չօգատն պէրու գանունա մուխալիֆ պիր չօգ սուի հարաքեթատա պէլլունան պիր հէրիֆ տիր. անը տա եագրնտա տէրէսթ իթտիրէճէեիմ, իսմիտէ նիքիզ տիր. քէնտիսինի կիւզելճէ թանմագլըզըմ լազըմ սըր. պունլարրն իքի նէֆէր տէ բէֆիքլերի վար, պիրիսինին իսմի Ֆիլիտար՝ տիկէրինին կիւսթավ սըր. պու Նիքիզ, Ֆիլիտար վէ կիւսթավ պիր ճէմիեէթ թէլքիլ իտիեօրլար, մագսատալարը իսէ գըլ օլտուղը միւնասիպէթի իլէ չէ.ին էթրաֆընտա օլան քէօղլերի սօյմագ սըր. մէրգումուն խըրսըզ իսէլէրտէ պունա տտիր պաշգա տիրու սէնտատ ելարտատա թէրագգը իտիեօրլար։

(Տեվամ)

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ԵՒ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՞ք հարանիքներնուդ փայլը ուեւլցնել, գեղատեսիլ «էֆէֆ» մը տալ մոմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆի վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը զարդարուին նաև մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, անմրցելի ոճան գիներով։ Կը գտնուի նաեւ հոն հարսի կիրլանա, քողք, քողքի մեռուկ, զարդարուած կողով, ծաղիկ, փեսաւոր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրէր, այցելել անգամ մը Նշան Չամիչեանի հարսանեկան մոմերու ճոխ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։

ՍԽԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Քամանբօ խանի տակ թիւ 86

ՆՕՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ՐՈՊԷՐ ՎԷ ԾԻՒՐԷՔԵԱՍԸ

ՄԷՐՔԷԶ ՏԷԲՕՍԸ

Էսկի Զապթիյէ ճաստէսինտէ Թօմսօն խանընտա

Տաեանդգը, պիւմի վէ զէրաֆէթիյէ մասրուֆ օլան արլան վէ Թէրագիի խալիս Ինկիլիզ լասթիգ գալօշլարըմզը պու սէնէ տահա մէթին վէ զարիֆ պիր սուրէթտէ իմալ իսիլմիշ տիր։ Թօքատան սահուն ալմագ իսթէյէն տիւքքանընընդրլար Էսկի Զապթիյէ ճաստէսինտէ Թօմսօն խանընտա քեսին մէրքէզ տեբօսրզա կէլուպ միւպայաա իլէ